

Evropská
komise

POKYNY PRO PŘÍJEMCE

*evropských strukturálních
a investičních fondů
a souvisejících nástrojů EU*

Europe Direct je služba, která vám pomáhá hledat odpovědi
na otázky týkající se Evropské unie.

Bezplatné telefonní číslo (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*). Někteří mobilní operátoři neumožňují přístup číslům
začínajícím na 00 800, případně mohou být taková volání zpoplatněná.

Další informace o Evropské unii jsou k dispozici na internetu (<http://europa.eu>).

Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2014

Obrázky: Str. 12: © Fifteen Cornwall Apprenticeship Programme; str. 23, 27, 29, 32, 35,
37, 41, 44, 47, 50, 51: © Shutterstock

© Evropská unie, 2014

Reprodukce je povolena za podmínky uvedení zdroje.

Printed in Belgium

POKYNY PRO PŘÍJEMCE

*evropských strukturálních
a investičních fondů
a souvisejících nástrojů EU*

Preambule

Víceletý finanční rámec Evropské unie (EU) na období 2014–2020 umožňuje od 1. ledna 2014 realizovat výdajové programy EU nové generace.

[Nařízení \(EU\) č. 1303/2013](#) určuje společná ustanovení týkající se Evropského fondu pro regionální rozvoj (**EFRR**), Evropského sociálního fondu (**ESF**), Fondu soudržnosti (**FS**), Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (**EZFRV**) a Evropského námořního a rybářského fondu (**ENRF**). Tyto fondy fungují ve společném rámci, který se označuje jako „evropské strukturální a investiční fondy“ neboli „**ESIF**“. Nařízení také určuje ustanovení nezbytná pro zajištění účinnosti fondů ESIF a jejich vzájemné koordinace i koordinace s jinými nástroji EU.

Článek 13 nařízení vyzývá Komisi, aby zpracovala pokyny pro příjemce vysvětlující principy účinného přístupu k fondům ESIF a popisující možnosti využití komplementarity s dalšími nástroji příslušných politik Unie.

Výraz „příjemce“ zahrnuje širokou veřejnost, od malých a středních podniků (MSP)¹ po velké podniky, od veřejných orgánů po nevládní organizace a organizace občanské společnosti. Příjemci mohou být také univerzity, studenti, výzkumníci, zemědělci či rybáři.

Potenciální fondy a postupy pro podávání žádostí o příspěvky jsou stejně rozmanité jako příjemci. V současnosti již existují speciální pokyny a každé generální ředitelství Komise poskytuje informace o své práci a nástrojích financování online.

Tyto pokyny pro příjemce nejsou míněny jako vyčerpávající přehled dostupných fondů EU. Vycházejí ze společného strategického rámce (příloha 1 nařízení (EU) č. 1303/2013), který představuje základ pro lepší koordinaci mezi fondy ESIF a jinými nástroji EU.

Pro každý **tematický cíl (neboli TC)** identifikovaný v nařízení o ESIF nabízí tyto pokyny přehled doplňkových nástrojů, které jsou k dispozici na úrovni EU, spolu s podrobnými informacemi o informačních zdrojích, příklady doporučovaných postupů při kombinování různých toků prostředků a popisem příslušných orgánů a subjektů zapojených do řízení jednotlivých nástrojů.

Odkazy v dokumentu umožňují potenciálním příjemcům zorientovat se v množství materiálu dostupného online a navádějí je na nejrelevantnější a nejužitečnější webové stránky a dokumenty. K dispozici je i online kontrolní seznam, který pomůže potenciálním příjemcům zjistit nejvhodnější prostředky financování.

¹ „Malými a středními podniky (MSP)“ se rozumí mikropodniky, malé podniky či střední podniky, jak je definuje nařízení Komise č. 2003/361/ES, které:

- vyvíjejí hospodářskou činnost bez ohledu na právní formu,
- zaměstnávají méně než 250 osob (vyjádřeno v ročních pracovních jednotkách: „počet zaměstnanců“),
- jejich roční obrat nepřevyšuje 50 milionů EUR a/nebo jejich bilanční suma nepřevyšuje 43 milionů EUR.

Obsah

1. Úvod	6
2. Evropské strukturální a investiční fondy (ESIF)	8
2.1. Přehled a obecné principy.....	8
2.2. Působnost fondů ESIF	9
2.3. Zdravé finanční řízení	11
2.4. Vytváření synergie mezi jednotlivými fondy ESIF.....	11
3. Ostatní fondy EU – přehled	13
3.1. Horizont 2020	13
3.2. Nástroj pro propojení Evropy (CEF – Connecting Europe Facility).....	15
3.3. Program pro konkurenceschopnost podniků a malých a středních podniků (COSME)	16
3.4. LIFE	17
3.5. Kreativní Evropa	18
3.6. Program pro zaměstnanost a sociální inovace (EaSI)	18
3.7. Erasmus+	19
3.8. Třetí program EU pro oblast zdraví	20
4. Fondy ESIF a další nástroje EU podle tematických cílů (TO)	21
4.1. TC 1: Posilování výzkumu, technologického vývoje a inovací	22
4.2. TC 2: Zlepšení přístupu k informačním a komunikačním technologiím (IKT) a zvýšení jejich kvality	26
4.3. TC 3: Zvyšování konkurenceschopnosti malých a středních podniků (MSP), zemědělství (pro EZFRV) a sektorů rybnářství a akvakultury (pro ENRF)	28
4.4. TC 4: Podpora přechodu k nízkouhlíkové ekonomice ve všech sektorech	31
4.5. TC 5: Podpora přizpůsobení se změnám klimatu, řízení a prevence rizik	34
4.6. TC 6: Ochrana životního prostředí a podpora efektivního využívání zdrojů	36
4.7. TC 7: Podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových síťových infrastrukturách.....	40
4.8. TC 8: Podpora udržitelné a kvalitní zaměstnanosti a mobility pracovních sil	43
4.9. TC 9: Podpora sociálního začleňování, boj proti chudobě a jakékoli diskriminaci	46
4.10. TC 10: Investice do vzdělávání, odborné přípravy pro získání dovedností a do celoživotního vzdělávání.....	49
4.11. TC 11: Posilování institucionálních kapacit veřejných orgánů a zúčastněných stran a efektivní práce orgánů veřejné správy.....	50
5. Další užitečné informace	53
5.1. Online kontrolní seznam pro příjemce	53
5.2. Viditelnost financování z EU	53
5.3. Financování z EU a Listina základních práv	53
6. Slovníček pojmů	54

1. ÚVOD

Strategie Evropa 2020, která byla představena v roce 2010, je desetiletá strategie Evropské unie (EU) pro růst a zaměstnanost.

EU si stanovila pět [hlavních cílů](#), kterých chce dosáhnout do konce roku 2020. Tyto cíle jsou stanoveny v následujících oblastech:

- zaměstnanost,
- výzkum a vývoj,
- klima/energetika,
- vzdělávání,
- sociální začleňování a snižování chudoby.

Strategii Evropa 2020 podporuje sedm [„stěžejních iniciativ“](#). Tyto iniciativy pomáhají orgánům EU a národním orgánům zaměřovat úsilí na oblasti, které podporují priority strategie Evropa 2020 a zahrnují: inovace, digitální ekonomiku, zaměstnanost, mládež, průmyslovou politiku, boj proti chudobě a účinné využívání zdrojů.

EU se snaží vytvářet více pracovních míst a lepší pracovní místa. Také chce vytvořit společnost podporující sociální začleňování. Tyto cíle jsou jádrem strategie [Evropa 2020](#)² pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění na celém kontinentu.

Podporou strategie Evropa 2020 pomáhají fondy ESIF vyrovnávat rozdíly v úrovni rozvoje regionů a ostrovů po celé EU. A za účelem maximalizace dopadu fondů ESIF je v nařízeních (článek 9 nařízení (EU) č. 1303/2013) stanoveno jedenáct tematických cílů (TC).

K plnění těchto tematických cílů přispívají rovněž další nástroje EU a členské státy jsou vyzývány k využívání všech dostupných nástrojů financování na evropské, národní, regionální i místní úrovni.

2 Přezkoumání strategie Evropa 2020 v polovině období se provádí průběžně a začíná veřejnými konzultacemi. Výsledky přezkoumání budou k dispozici v roce 2015 na webových stránkách Evropa 2020.

TEMATICKÉ CÍLE (TC)

1. posilování výzkumu, technologického vývoje a inovací,
2. zlepšení přístupu k informačním a komunikačním technologiím (IKT) a zvýšení jejich kvality,
3. zvyšování konkurenceschopnosti MSP, zemědělství (pro EFZRV) a sektorů rybnářství a akvakultury (pro ENRF),
4. podpora přechodu k nízkouhlíkové ekonomice ve všech sektorech,
5. podpora přizpůsobení se změně klimatu, řízení a prevence rizik,
6. ochrana životního prostředí a podpora efektivního využívání zdrojů,
7. podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových síťových infrastrukturách,
8. podpora udržitelné a kvalitní zaměstnanosti a mobility pracovních sil,
9. podpora sociálního začleňování, boj proti chudobě a jakékoli diskriminaci,
10. investice do vzdělávání, odborné přípravy pro získání dovedností a do celoživotního vzdělávání,
11. posilování institucionálních kapacit veřejných orgánů a zúčastněných stran a efektivní práce orgánů veřejné správy.

Finanční podpora může nabývat celé řady forem, včetně grantů, cen, zakázek, vratné pomoci a finančních nástrojů³.

Proces získání přístupu k finanční podpoře EU se pro potenciální příjemce výrazně zjednoduší. Mezi nově zaváděné změny patří:

- jednotná sazba náhrady, tzv. pravidlo „jeden projekt – jedna sazba financování“,
- paušální sazba pro nepřímé náklady a další možnosti zjednodušených nákladů,
- devadesátidenní lhůta pro platbu příjemcům pomoci na základě politiky soudržnosti,
- elektronická výměna údajů mezi příjemci a řídicími orgány, která by měla fungovat od roku 2016 ve všech členských státech EU.

Více než 75 % rozpočtu EU spravují samy členské státy. Zbytek spravuje centrálně Evropská komise, někdy s podporou svých výkonných agentur.

3 Smlouvy o poskytování služeb, prací a dodávek financované z rozpočtu EU (výběrová řízení) nejsou hlavním předmětem těchto pokynů. Další informace o této problematice naleznete na webu Evropské komise v sekci [Veřejné zakázky a financování](#).

2. EVROPSKÉ STRUKTURÁLNÍ A INVESTIČNÍ FONDY (ESIF)

2.1. Přehled a obecné principy

Fondy ESIF spravuje Evropská komise společně s členskými státy v souladu s principem subsidiarity. Tento princip znamená, že EU smí provádět opatření na evropské úrovni pouze tehdy, když je takový postup účinnější než opatření realizovaná na národní, regionální či místní úrovni. Podmínkou k získání financování je splnění různých kritérií způsobilosti:

- **Časové období:** existují omezení ohledně časového období, během kterého je možno realizovat opatření a vynakládat výdaje.
- **Rozsah intervence:** existují omezení typů činností, které je možné spolufinancovat.
- **Kategorie nákladů:** určité kategorie nákladů jsou vyloučeny.
- **Geografická poloha operací:** způsobilé jsou pouze určité lokality.
- **Doba trvání operací:** po dokončení operace musí být investice po určité minimální období udržovány.
- **Typy příjemců:** pro přijetí podpory jsou způsobilé pouze určité podniky, orgány a ekonomické subjekty.

Členské státy musí připravit strategické plány vyjadřující jejich investiční priority v oblasti pěti fondů ESIF. Tyto plány se nazývají **dohody o partnerství (DoP)**. Podrobnosti o cílech, kterých chtějí dosáhnout s využitím dostupných prostředků, jsou rozpracovány v národních a/nebo regionálních **operačních programech (OP) (či programech rozvoje venkova (PRV) v případě EZFRV)**. OP jsou navrženy tak, aby řešily socioekonomické a environmentální problémy dané země či regionu. Členské státy musí zaměřit fondy tam, kde jsou nejvíce potřeba a kde budou mít dopad. Nemusí přitom využít všechna možná témata a modely financování, o nichž se nařízení zmiňují.

Odpovědnost za řízení vlastních programů mají **řídící/národní orgány** jmenované jednotlivými členskými státy. Ty jsou společně s monitorovacími výbory⁴ pověřeny:

- přípravou a uplatňováním výběrových postupů a kritérií způsobilosti,
- poskytováním informací potenciálním příjemcům, například o minimálním či maximálním rozsahu projektu, finančním plánu a časovém rámci,
- zajištěním souladu všech projektů se zaměřením příslušných fondů,
- finančním řízením a kontrolou programů.

Žádosti o financování je třeba předkládat národním nebo regionálním orgánům řídicím příslušný program. Před podáním žádosti o grant by se měli potenciální příjemci informovat o investičních prioritách, kritériích způsobilosti a postupu podání žádosti v rámci programů v jejich regionu a zemi. Kontaktní údaje všech příslušných řídicích/národních orgánů je možné nalézt na níže uvedených odkazech.

[EFRR/FS](#) – [ESF](#) – [EZFRV](#) – [ENRF](#)

4 Monitorovací výbory obvykle vytvářejí příslušné regionální a místní orgány, včetně příslušných orgánů veřejné správy, ekonomických a sociálních partnerů, relevantních subjektů zastupujících občanskou společnost, například partnerů v oblasti životního prostředí, nevládních organizací, orgánů odpovědných za podporu sociálního začleňování, rovnost žen a mužů a nediskriminaci, v souladu s institucionálním a právním rámcem jednotlivých členských států.

2.2. Působnost fondů ESIF

V rámci vyjednávání mezi členskými státy a Evropskou komisí se rozhoduje o tom, co může být z fondů ESIF financováno. Priority se stanovují v rámci víceletých národních či regionálních programů. V praxi se mohou členské státy rozhodnout klást v různých regionech EU důraz na různé činnosti. Kritéria způsobilosti proto závisí na zaměření programu v jednotlivých regionech či zemích.

V zájmu vyrovnávání rozdílů v úrovni rozvoje zemí se politika soudržnosti zaměřuje na nejchudší regiony a členské státy⁵.

EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ (EFRR)

Cílem Evropského fondu pro regionální rozvoj je posílení ekonomické a sociální soudržnosti v EU vyrovnáváním rozdílů mezi jejími regiony.

EFRR přispívá ke všem 11 TC. Většinu svých zdrojů však věnuje na⁶:

- výzkum a vývoj – 39,9 miliardy EUR;
- MSP – 32,8 miliardy EUR,
- nízkouhlíkovou ekonomiku – 30,1 miliardy EUR,
- dopravní a energetickou infrastrukturu – 25,6 miliardy EUR

EFRR také podporuje přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráci v rámci cíle Evropská územní spolupráce.

Sem patří i partnerství s třetími zeměmi sousedícími s EU prostřednictvím [evropského nástroje sousedství](#) a [nástroje předvstupní pomoci](#).

FOND SOUDRŽNOSTI (FS)

FS se zaměřuje na členské státy, jejichž hrubý národní důchod (HND) na obyvatele je nižší než 90 % průměru EU⁷. Jeho cílem je vyrovnávat hospodářskou a sociální nerovnost a podporovat udržitelný rozvoj.

FS podporuje pouze TC 4, 5, 6 a 7. Jeho předpokládaná finanční struktura⁸ je následující:

- infrastruktura dopravních a energetických sítí – 33 miliard EUR,
- ochrana životního prostředí – 17,2 miliardy EUR,
- nízkouhlíková ekonomika – 7 miliard EUR.

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND (ESF)

ESF je hlavní evropský nástroj pro podporu zaměstnanosti, který lidem pomáhá získat lepší pracovní místa a zajišťuje spravedlivější pracovní příležitosti pro všechny občany EU.

5 Další informace naleznete na [mapě způsobilosti regionů](#).

6 Provizorní částky vycházející z 28 dohod o partnerství předložených Komisi. Přesné částky budou známy, až budou schváleny všechny operační programy.

7 Členské státy způsobilé pro financování z FS jsou: Bulharsko, Česká republika, Estonsko, Chorvatsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Řecko, Slovinsko a Slovensko.

8 Provizorní částky vycházející z 28 dohod o partnerství předložených Komisi. Přesné částky budou známy, až budou schváleny všechny operační programy.

ESF se bude zaměřovat na omezený počet priorit, aby bylo možné při řešení základních problémů členských států dosáhnout skutečného dopadu. Tyto základní problémy jsou:

- zaměstnanost – 30 miliard EUR,
- vzdělávání – 26 miliard EUR,
- sociální začleňování – 21,3 miliardy EUR,
- institucionální kapacita – 3,6 miliardy EUR.

Spolu se zvláštní alokací ve výši 3,2 miliardy EUR na iniciativu pro zaměstnanost mladých lidí to znamená, že v následujících sedmi letech bude do obyvatel Evropy investováno více než 86 miliard EUR⁹.

EVROPSKÝ ZEMĚDĚLSKÝ FOND PRO ROZVOJ VENKOVA (EZFRV)

Politika EU v oblasti rozvoje venkova pomáhá venkovským oblastem EU řešit širokou škálu problémů a využívat příležitosti, které přináší 21. století, ať už jde o ekonomiku, životní prostředí či sociální otázky.

EZFRV je mechanismem financování spadajícím pod společnou zemědělskou politiku (SZP) a disponuje rozpočtem ve výši 95,57 miliardy EUR. V souladu se strategií Evropa 2020 a celkovou SZP stojí v jádru politiky rozvoje venkova tři průřezové cíle:

- konkurenceschopnost zemědělství,
- udržitelné hospodaření s přírodními zdroji a opatření proti změnám klimatu,
- vyvážený územní rozvoj venkovských oblastí.

V zájmu účinného řízení politiky rozvoje venkova prostřednictvím programů rozvoje venkova (PRV) se tyto tři cíle opírají o šest klíčových priorit:

- přenos vědomostí a inovací v oblasti zemědělství, lesnictví a venkova,
- posílení konkurenceschopnosti všech typů zemědělství a zlepšení životaschopnosti zemědělských podniků,
- podpora organizace potravního řetězce a řízení rizik v zemědělství,
- obnova, zachování a zlepšování ekosystémů závislých na zemědělství a lesnictví,
- podpora účinného využívání zdrojů a přechodu k nízkouhlíkové ekonomice odolné vůči změnám klimatu v sektorech zemědělství, potravinářství a lesnictví,
- podpora sociálního začleňování, snižování míry chudoby a podpora hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech.

EVROPSKÝ NÁMOŘNÍ A RYBÁŘSKÝ FOND (ENRF)

ENRF disponuje rozpočtem ve výši 5,7 miliardy EUR a prosazuje udržitelný rybolov a udržitelnou akvakulturu. Zlepšuje sběr vědeckých dat, řízení rybářství a vymáhání dodržování předpisů v této oblasti. Fond také podporuje tvorbu pracovních míst a diverzifikaci komunit závislých na rybolovu. Prosazuje též implementaci integrované námořní politiky.

FINANČNÍ NÁSTROJE

V některých případech mohou být fondy ESIF využity k podpoře **finančních nástrojů**, které napomáhají tomu, aby finančně proveditelné investice dosáhly kýženého výsledku. Finanční nástroje si kladou za cíl posilovat pákový efekt investic EU přilákáním dalších zdrojů veřejných i soukromých investorů.

9 Částka 86 miliard EUR převyšuje minimální zaručený podíl požadovaný právními předpisy (tj. 80 miliard EUR). Jde o částku provizorní, která vychází z 28 dohod o partnerství předložených Komisi. Přesné částky budou známy, až budou schváleny všechny operační programy.

K dispozici je stručná referenční příručka o [finančních nástrojích v programech fondů ESIF pro období 2014–2020](#) určená pro řídicí orgány.

► **Další informace:** Další informační zdroje o fondech ESIF a o přístupu k financování je možné najít na odkazech pro jednotlivé fondy.

[EFRR a FS](#) – [ESF](#) – [EZFRV](#) – [ENRF](#)

2.3. Zdravé finanční řízení

V rámci období 2014–2020 představují fondy ESIF více než třetinu rozpočtu EU.

EU usiluje o boj proti podvodům, korupci a jakýmkoli dalším nezákonným činnostem, které by mohly mít dopad na její rozpočet. Systémy řízení a kontroly ustavené orgány členských států se snaží o prevenci, detekci a nápravu jakýchkoli nesrovnalostí, včetně podvodů. Tyto orgány monitorují rizika

podvodů spojená s fondy ESIF. Rovněž riziko poškození dobrého jména spojené s podvody a korupcí je na všech úrovních bráno velmi vážně.

Jakákoli podezření na podvody je třeba hlásit příslušným národním orgánům nebo Evropskému úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) prostřednictvím [systému pro oznamování podvodů \(FNS\)](#).

2.4. Vytváření synergie mezi jednotlivými fondy ESIF

Kumulativní efekt fondů ESIF dokáže místním ekonomikám skutečně pomoci. Ve skutečnosti existuje mnoho projektů, které úspěšně a kreativním způsobem využívaly různé formy investic z různých programů ESIF.

VÝCVIK BUDOUČÍCH KUCHAŘSKÝCH CELEBRIT

Restaurace proslulého kuchaře Jamieho Olivera „Fifteen Cornwall“ v britském Cornwallu úspěšně využívala financování z EFRR a ESF pro financování rozjezdu podnikání a programu odborné přípravy učňů. Restaurace využila financování z ESF, aby mohla odborně připravovat znevýhodněné osoby ve věku 16 až 24 let na práci kuchaře v rámci národně uznávaného učňovského programu. Ale i samotná restaurace, která sklízí chválu kritiků, byla postavena za pomoci finančních prostředků z EFRR.

Od května 2006 bylo do učňovského programu restaurace Fifteen Cornwall zařazeno více než 140 učňů a 70 % z nich se dodnes zabývá vařením. Program každý rok investuje 1 milion liber do místní ekonomiky prostřednictvím politiky 70 % místních zdrojů. Kromě toho, že 86 osob již ukončilo učňovský výcvik, došlo především k vytvoření 80 pracovních míst.

INOVATIVNÍ KOMBINACE FINANCOVÁNÍ PRO PÉČI O SENIO- RY NA NĚMECKÉM VENKOVĚ

V oblasti Meklenburských jezer byla regionální místní akční skupina (MAS) v rámci iniciativy Leader požádána, aby pomohla zajistit financování pro vybudování speciálního rezidenčního zařízení pro péči o osoby trpící demencí. Cílem bylo dát jeho obyvatelům šanci žít společně se svými životními partnery v bezpečném a podporujícím prostředí. Bývalá textilka byla přestavěna na rezidenci Malchower Inselwohnsitz umožňující péči o osoby s demencí a investice realizované v rámci projektu pomohly tuto budovu, která má pro venkovskou komunitu historickou hodnotu, zrekonstruovat. Při přípravě projektu byl využit průřezový přístup a byly spojeny tři různé zdroje financování z EU: EZFRV, ESF a EFRR.

Další informace o [projektu Malchower Inselwohnsitz](#) a další příklady propojení EZFRV s dalšími fondy EU.

Tato poslední případová studie ukazuje, čeho může dosáhnout iniciativa v rámci [komunitně vedeného místního rozvoje](#) (CLLD – community-led local development). Popisuje přístup, který zcela obrací tradiční přístup k politice rozvoje „shora dolů“. V rámci CLLD náleží řízení místním obyvatelům, kteří utvářejí místní partnerství (MAS), která navrhují a provádějí strategii jednotného rozvoje.

Strategie CLLD často navazují na konkrétní výzvy či problémy, kterým místní komunita čelí. Může jít například o úpadek tradičních odvětví jako rybolovu či zemědělství, bouřící se mládež, změny klimatu či nedostatečnou kvalitu bydlení a služeb. CLLD umožňuje uvažovat o problémech v místním kontextu a tak je i řešit, a zároveň spojovat veškeré příslušné politiky a aktéry.

Strategie je navržena tak, aby využívala silné stránky komunity, ať již v oblasti sociální, environmentální či ekonomické, namísto toho, aby se problémy řešily pouhým vynaložením finančních prostředků. Partnerství získává dlouhodobé financování a rozhoduje o tom, jak budou prostředky vynakládány.

Přestože přístup CLLD byl původně vyvinut ve venkovských oblastech prostřednictvím podpory z EZFRV a poté byl využit i v rybářských a pobřežních oblastech při financování z ERF¹⁰/ ENRF, je nyní možné rozšířit působnost tohoto přístupu i do oblastí, které obvykle financuje ESF a EFRR.

V dohodách o partnerství musí členské státy uvést, které fondy budou pro CLLD využívat, proč právě tyto fondy, v jakých typech oblastí bude tento přístup uplatňován a jak budou fondy spolupracovat.

Další zajímavou metodou, jak propojit fondy ESIF, představuje přístup **integrovaných územních investic (ITI – integrated territorial investment)**, kde strategie městského rozvoje vyžaduje integrovaný přístup, do něhož vstupují investice z ESF, EFRR či fondu soudržnosti, které může doplňovat i EZFRV či ENRF.

10 Evropský rybářský fond pro období 2007–2013

3. OSTATNÍ FONDY EU – PŘEHLED

V této části se zabýváme pouze těmi fondy EU, které mají jasný potenciál pro vytváření synergií. Většina z nich se týká více než jednoho tematického cíle. Většina ostatních fondů EU je řízena centrálně a částky se přidělují prostřednictvím výzev k předkládání návrhů.

3.1. Horizont 2020

[Horizont 2020](#) je rámcový program EU pro výzkum a inovace. Podporuje rozvoj činností od nápadu až po uvedení na trh, soustředí se na vynikající projekty bez ohledu na zeměpisnou lokalitu. Dělí se na tři pilíře odpovídající jeho hlavním prioritám:

- vynikající věda,
- vedoucí postavení průmyslu,
- společenské výzvy.

Pilíř **vynikající věda** podporuje prvotřídní evropskou vědu. Snaží se o rozvíjení, přitahování a udržování vědeckých talentů a podporuje rozvoj nejlepší výzkumné infrastruktury.

Celkové financování pro období 2014–2020	v milionech EUR
Evropská výzkumná rada (ERC) Hraniční výzkum vedený nejlepšími individuálními týmy	13 095
Budoucí a vznikající technologie Vědecká spolupráce s cílem otevírat nová pole inovací	2 696
Akce Marie Skłodowska-Curie (MSCA) Příležitosti pro výcvik a kariérní rozvoj	6 162
Evropské výzkumné infrastruktury (včetně e-infrastruktury) Zajištění přístupu k zařízením světové třídy	2 488

Pilíř **Vedoucí postavení průmyslu** podporuje klíčové technologie, například mikroelektroniku, a pokročilou výrobu ve stávajících i nově vznikajících sektorech.

Mezi jeho cíle patří i přilákání většího množství soukromých investic do výzkumu a vývoje a podpora inovativních MSP v Evropě.

Celkové financování pro období 2014–2020	v milionech EUR
Vedoucí postavení v oblasti průmyslových a průlomových technologií (LEIT) (IKT, nanotechnologie, materiály, biotechnologie, výroba, vesmír)	13 557
Přístup k rizikovému financování Zajištění pákového efektu pro soukromé finance a rizikový kapitál	2 842
Inovace v MSP Podpora všech forem inovací ve všech druzích MSP	616

Společenské výzvy podporují výzkum a vývoj v oblastech jako změny klimatu, životní prostředí či doprava, tedy v těch, které mají dopad na občany a společnost

obecně. Tento pilíř napomáhá vývoji skvělých řešení, která jsou výsledkem multidisciplinární spolupráce zahrnující i sociální vědy a humanitní obory.

Celkové financování pro období 2014–2020	v milionech EUR
Zdraví, demografické změny a kvalita života	7 472
Potravinové zabezpečení, udržitelné zemědělství a lesnictví, výzkum moří a vnitrozemských vod a bioekonomika	3 851
Bezpečná, čistá a účinná energie	5 931
Inteligentní, ekologická a integrovaná doprava	6 339
Ochrana klimatu, životní prostředí, účinné využívání zdrojů, suroviny	3 081
Společnosti podporující začlenění, inovativní a reflektivní společnosti	1 310
Bezpečné společnosti	1 695

Pro program Horizont 2020 jsou kromě tří výše uvedených pilířů stanoveny ještě dva specifické cíle.

Celkové financování pro období 2014–2020	v milionech EUR
Specifický cíl: Šíření excelence a podpora účasti	816
Celkové financování pro období 2014–2020	v milionech EUR
Specifický cíl: Věda se společností a pro společnost	462

JAK HORIZONT 2020 FUNGUJE?

Komise vybírá projekty na základě **výzev k podání návrhů** za pomoci nezávislých hodnotitelů a odborníků¹¹. Návrhy na projekty musí být předloženy ve stanovené lhůtě, musí odpovídat jasně definovaným tematickým podmínkám a musí mít požadovanou partnerskou strukturu, obvykle nadnárodní.

Po uplynutí lhůty jsou všechny návrhy přijaté v rámci určité výzvy důkladně přezkoumány, je zkontrolována jejich způsobilost a posouzena jejich kvalita. Financování je poskytnuto nejlepším projektovým návrhům, které se vejdu do limitů celkového dostupného rozpočtu.

Horizont 2020 je otevřený jakémukoli právnímu subjektu či mezinárodní organizaci. Žadatelé musí splňovat podmínky stanovené v [nařízení \(EU\) č. 1290/2013](#) a veškeré konkrétní podmínky stanovené v příslušném víceletém či ročním pracovním programu.

¹¹ Další informace o [náboru odborníků a o tom, jak se projekty hodnotí](#)

Uplatňuje se princip minimálně tři zemí¹², ale k dispozici jsou i granty pro jednotlivé výzkumné firmy.

► Užitečné odkazy

Byl vytvořen internetový **portál pro účastníky**, který slouží žadatelům o podporu z programů EU pro výzkum a inovace. Nabízí různé služby, které pomáhají potenciálním příjemcům zajistit financování. Doporučujeme, aby se žadatelé [zaregistrovali](#) na [portálu](#), protože

12 Tři právní subjekty se musí spojit na základě smlouvy o konsorciu. Každý z těchto tří musí být založen v jiném členském státu nebo v přidružené zemi. Všechny tři právní subjekty musí být vzájemně nezávislé.

jen tak budou moci jeho služby plně využít. Na portálu pro účastníky lze také získat [online příručku pro H2020](#), v níž lze nalézt další informace o výběrovém procesu.

Sít [národních kontaktních pracovníků \(NCP – National Contact Points\)](#) poskytuje pokyny, praktické informace a pomoc se všemi aspekty programu Horizont 2020. NCP jsou národní struktury vytvořené a financované vládami 28 členských států EU. NCP poskytují personalizovanou podporu v jazycích žadatelů.

► **Přečtěte si Další informace o vaší oblasti zájmu v rámci programu Horizont 2020.**

3.2. Nástroj pro propojení Evropy (CEF – Connecting Europe Facility)

Nástroj pro propojení Evropy financuje projekty, které zaplňují chybějící spojení v evropských energetických, dopravních a digitálních páteřních sítích. Podporou čistších způsobů dopravy, vysokorychlostního připojení k internetu a usnadněním užívání obnovitelných zdrojů energie v souladu se strategií Evropa 2020 také pomáhá Evropě být „zelenější“. CEF spojuje veřejné (EU) finance s cílem mobilizovat další soukromé zdroje financí a inovativní finanční nástroje, například záruky a projektové dluhopisy, za účelem dosažení maximálního pákového efektu.

CEF se dělí na tři sektory:

- **CEF Transport,**
- **CEF Energy,**
- **CEF Telecom.**

Finanční podpora z CEF má 2 formy:

- [granty](#), které představují nevratné investice z rozpočtu EU,
- [příspěvky ve prospěch inovativních finančních nástrojů](#), například [fondu Marguerite](#), [úvěrových záruk pro transevropskou dopravní síť](#) či [iniciativy projektových dluhopisů](#).

Příjemci jsou jeden či více členských států, nebo (v případě souhlasu dotčeného členského státu či dotčených členských států) jiné orgány. Pokud je to považováno za vhodné, mohou se třetí země a subjekty založené ve třetích zemích podílet na opatřeních přispívajících k projektům společného zájmu.

CEF spravuje centrálně Komise za podpory [Výkonné agentury pro inovace a sítě](#). Investice se realizují formou ročních a víceletých pracovních programů, které specifikují priority a celkovou částku finanční podpory, která má být přislíbena.

[Nařízení o nástroji pro propojení Evropy](#) určuje pravidla pro poskytování finanční podpory EU, prioritní projekty a maximální limity spolufinancování EU podle typu projektu. Obsahuje také seznam projektů, do kterých bude z CEF investováno nejvíce.

CEF TRANSPORT

Rozpočet: 26,25 miliardy EUR, částka je určena na financování projektů TEN-T, například odstraňování překážek, zlepšování interoperability na železnici, zlepšování přeshraničních úseků a přechod na inovativní nízkouhlíkové a energeticky úsporné dopravní technologie.

► **Další informace ohledně sektoru** [CEF Transport](#)

CEF ENERGY

Rozpočet: 5,85 miliardy EUR, částka je určena na klíčové projekty transevropské energetické infrastruktury pro období 2014 až 2020.

► **Další informace ohledně sektoru** [CEF Energy](#)

CEF TELECOM

Rozpočet: 1,14 miliardy EUR, z čehož 170 milionů EUR je určeno na činnosti v oblasti vysokorychlostního připojení k internetu, 970 milionů EUR je pak věnováno infrastruktuře digitálních služeb (DSI).

► **Další informace ohledně sektoru** [CEF Telecom](#)

3.3. Program pro konkurenceschopnost podniků a malých a středních podniků (COSME)

COSME je program EU pro konkurenceschopnost podniků a malých a středních podniků (MSP), který běží v období 2014–2020 a jeho rozpočet činí 2,3 miliardy EUR. Podporuje MSP ve čtyřech oblastech:

- přístup k financím,
- přístup na trhy,
- podpora podnikatelů,
- lepší podmínky pro zakládání a růst podniků.

PŘÍSTUP K FINANČÍM

- **Záruky za půjčky (LGF):** Díky sdílení rizika umožní záruky COSME finančním zprostředkovatelům půjčit MSP více prostředků.
- **Nástroj pro financování rozvoje podniků (EFG):** Rozpočet COSME bude též investován do fondů, které poskytují rizikový kapitál a mezaninové financování pro MSP, zejména ty, které působí ve více státech.

Nástroje LGF i EFG řídí Evropský investiční fond (EIF).

Finanční instituce mohou podávat žádosti na základě dokumentů ke stažení na webových stránkách EIF. Dokumenty k

- Dokumenty k [LGF](#)
- Dokumenty k [EFG](#)

► **Další informace o** [partnerských finančních zprostředkovatelích EIF](#)

► **Další informace o** [přístupu k financím, které jsou k dispozici v rámci jiných iniciativ EU](#)

PŘÍSTUP NA TRHY

Všechny podniky mají přístup ke službám sítě **Enterprise Europe Network** a mohou se obracet na své místní kontaktní osoby a/nebo obchodní partnery. Síť má více než 600 partnerských organizací v 54 zemích a umožňuje oslovit více než dva miliony MSP.

► **Své nejbližší partnery můžete nalézt** na [webových stránkách této sítě](#).

Mezi nabízené služby patří:

- informace o právních předpisech EU a programech EU,
- pomoc při hledání obchodních partnerů v zahraničí,
- poradenství ohledně přístupu k financím,
- podpora přenosu inovací a technologií;
- získávání stanovisek MSP k právním předpisům EU.

PODPORA PODNIKATELŮ

Existují různé iniciativy, které nabízejí [podporu podnikatelům](#), například:

- vzdělávání pro podnikání,
- zlepšování podnikatelského prostředí, aby umožňovalo podnikatelům růst a prosperovat,
- poradenství a komunikace se speciálními skupinami.

Mezi sítě, které již Evropská komise podporuje, patří:

- [European Network of Mentors for Women Entrepreneurs \(Evropská poradenská síť pro podnikatelky\)](#)
- [Erasmus pro mladé podnikatele](#)

3.4. LIFE

[LIFE](#) je jediný nástroj EU zaměřený na životní prostředí a změny klimatu. S rozpočtem ve výši 3,4 miliardy EUR je obecným cílem programu LIFE přispívat k rozvoji politiky a právních předpisů EU v oblasti životního prostředí a změn klimatu. Program LIFE řídí Evropská komise za podpory Výkonné agentury pro MSP (EASME). Žádosti o financování lze připravovat online formou [elektronického návrhu](#). Integrované projekty však musí být předkládány v papírové podobě.

Integrované projekty usilují o realizaci plánů či strategií v oblasti přírody, vody, odpadů a vzduchu v měřítku velkých

LEPŠÍ PODMÍNKY PRO ZAKLÁDÁNÍ A RŮST PODNIKŮ

V mnoha oblastech politiky zaměřené na MSP Evropská komise úzce spolupracuje s členskými státy na identifikaci a výměně příkladů vhodných postupů. Po mnoho let byl tento proces zakotven v [Evropské chartě pro malé podniky](#). Tento proces se rozšířil v rámci priorit dokumentu [Small Business Act for Europe](#) a na webových stránkách Small Business Act je k dispozici [databáze doporučovaných postupů](#).

► Užitečné odkazy

[Výkonná agentura pro malé a střední podniky \(EASME\)](#) byla založena Komisí, aby řídila několik programů EU, včetně COSME.

Zveřejněné výzvy k podávání nabídek a návrhů týkajících se programu COSME lze nalézt na [portálu účastníků](#).

území. Doplnkové financování integrovaných projektů LIFE může pocházet z jakéhokoli zdroje.

[Víceletý pracovní program LIFE pro období 2014–2017](#) určuje rámec pro následující čtyři roky. A vůbec poprvé je projektové financování z programu LIFE kromě grantů poskytováno i formou inovativních finančních nástrojů, například pilotního nástroje financování přírodního kapitálu (NCFF), který spadá pod projektovou oblast příroda a biodiverzita a bude pomáhat s financováním projektů v oblasti biodiverzity.

3.5. Kreativní Evropa

[Kreativní Evropa](#) podporuje kulturní a tvůrčí sektory a disponuje rozpočtem o celkové výši asi 1,54 miliardy EUR. Program pomáhá oběma těmto sektorům využít příležitosti digitální éry a globalizace. Umožňuje jim také přispět k naplnění cílů strategie Evropa 2020 v oblasti udržitelného růstu, zaměstnanosti a sociální soudržnosti. Zásadní pak je, že těmto sektorům přináší nové mezinárodní příležitosti, trhy a publikum.

Součástí programu:

- Podprogram MEDIA věnovaný audiovizuálním tvůrčím a kulturním sektorům.
- Podprogram Kultura pro jiné než audiovizuální tvůrčí a kulturní sektory.

- Mezisektorová část, do níž patří například nástroj pro záruky k půjčkám pro kreativní a kulturní sektor s rozpočtem 121 milionů EUR, poskytující příslušným MSP příležitosti k získání finančních prostředků.

Žádosti fyzických osob se nepřijímají. Fondy však prostřednictvím projektů přinesou užitek zhruba 250 000 osobám. Další informace o těchto příležitostech naleznete na webových stránkách [Výkonné agentury pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast](#).

Ve všech členských státech byla ustavena [zastoupení Kreativní Evropy](#), která poskytují žadatelům podporu a pokyny.

3.6. Program pro zaměstnanost a sociální inovace (EaSI)

Program EU pro zaměstnanost a sociální inovace (EaSI) je nástroj financování pro podporu kvalitní a udržitelné zaměstnanosti, zajištění adekvátní sociální ochrany, boj proti sociálnímu vyloučení a chudobě a zlepšování pracovních podmínek. Jeho rozpočet činí 919 milionů EUR.

Program EaSI se skládá ze tří os:

- modernizace politiky zaměstnanosti a sociální politiky pomocí [osy PROGRESS](#),
- mobilita pracovních míst prostřednictvím [osy EURES](#),
- přístup k mikrofinancování a sociálnímu podnikání pomocí [osy Mikrofinance a sociální podnikání](#).

Osa PROGRESS (61 % rozpočtu) pomáhá členským státům zlepšovat politiky ve třech sférách:

- [zaměstnanost](#), zejména boj proti nezaměstnanosti mládeže,
- [sociální ochrana, sociální začleňování](#) a snižování a prevence [chudoby](#),
- [pracovní podmínky](#).

Osa PROGRESS zajišťuje tyto konkrétní aktivity:

- vyvíjí a šíří kvalitní, srovnávací a analytické vědomosti,
- podporuje sdílení informací, vzájemné učení a dialog v podobě, která je účinná a podporuje začlenění,
- poskytuje finanční podporu pro testování [inovací na poli sociální politiky a politiky trhu práce](#),
- poskytuje organizacím finanční podporu za účelem vývoje nástrojů a politik EU.

Příjemci mohou být:

- veřejné a soukromé orgány,
- služby zaměřené na podporu zaměstnanosti,
- speciální orgány dle právních předpisů EU,
- nevládní organizace,
- vysokoškolské instituce a výzkumné instituce,

- odborníci na hodnocení a posuzování dopadu,
- národní statistické úřady,
- média.
- Osa EURES (18 % rozpočtu) se zaměřuje na posílení sítě [EURES](#), evropské sítě pro mobilitu pracovních míst, která poskytuje informace, pokyny a služby náboru zaměstnanců pro zaměstnavatele a uchazeče o zaměstnání. Pokrývá následující oblasti:
- transparentnost volných pracovních míst,
- ucházení se o pracovní místa,
- vývoj služeb pro proces náboru zaměstnanců,
- přeshraniční partnerství.

3.7. Erasmus+

Program **Erasmus+** podporuje iniciativy zaměřené na vzdělávání, odborný výcvik, mládež a sport pro období 2014–2020. Konkrétně nabízí příležitosti více než 4 milionům Evropanů ke studiu, odbornému výcviku, získání pracovních zkušeností a dobrovolnictví v zahraničí. Například ve sportu financuje projekty na nižší úrovni a řeší přeshraniční problémy jako domlouvání výsledků zápasů, doping, násilí a rasismus. Celková výše rozpočtu pro období 2014–2020 činí 14,7 miliardy EUR.

Cíle programu Erasmus+ v oblasti vzdělávání a odborné přípravy jsou:

- zlepšení klíčových kompetencí a dovedností pro trh práce,
- zavedení kvalitativních zlepšení, inovační excelence a internacionalizace do institucí poskytujících vzdělání a odbornou přípravu,
- zvyšování povědomí o oblasti celoživotního učení v Evropě a modernizace systémů vzdělávání a odborné přípravy.

Mezi příjemce patří národní, regionální a místní orgány a služby zaměřené na podporu zaměstnanosti.

Osa mikrofinance a sociální podnikání (21 % rozpočtu) podporuje:

- mikroúvěry a mikropůjčky pro zranitelné skupiny a mikropodniky,
- sociální podnikání.

Mezi příjemce patří veřejné a soukromé subjekty, které poskytují mikroúvěry fyzickým osobám a mikropodnikům. Financování se nabízí v příslušných zemích i sociálním podnikům.

► **Další informace** naleznete na webových stránkách [EaSI](#).

Za účelem realizace těchto konkrétních cílů byly stanoveny tři klíčové akce (KA).

- **KA1** nabízí podporu pro přeshraniční mobilitu za účelem zvýšení úrovně příslušných dovedností na trhu práce a zajištění, že dovednosti profesionálů budou splňovat potřeby jednotlivých studentů.
- **KA2** se zaměřuje na nadnárodní partnerství mezi institucemi zabývajícími se vzděláním, odborným výcvikem a mládeží, stejně jako podniky, veřejnými orgány a organizacemi občanské společnosti v různých hospodářských a sociálních sektorech.
- Podpora pro reformy politiky je poskytována v rámci klíčové akce **KA3** prostřednictvím rozvoje znalostí, transparentnosti a nástrojů pro uznávání, experimentů v oblasti politiky a podpory pro různé zainteresované organizace.

► **Další informace** naleznete na webových stránkách programu [Erasmus+](#).

3.8. Třetí program EU pro oblast zdraví

[Program EU pro oblast zdraví](#) zajišťuje, aby lidské zdraví bylo chráněno v rámci všech politik EU, a poskytuje členským státům podporu při zlepšování veřejného zdraví a prevenci lidských nemocí a rizik ohrožujících tělesné i duševní zdraví. Program přispívá k dosahování cílů v oblasti inteligentního růstu podporujícího začlenění dle strategie Evropa 2020.

Program EU pro oblast zdraví se snaží:

- podporovat zdraví, předcházet nemocem a vytvářet prostředí, které prosazuje zdravý životní styl,
- chránit občany před závažnými přeshraničními hrozbami v oblasti zdravotnictví,
- přispívat k tomu, aby byly zdravotnické systémy inovativní, efektivní a udržitelné,
- poskytovat přístup k lepšímu a bezpečnějšímu zdravotnictví.

[Program EU pro oblast zdraví](#) je realizován prostřednictvím ročních pracovních plánů, které určují jeho prioritní oblasti a kritéria pro financování. Celkový rozpočet třetího programu EU pro oblast zdraví činí 449,4 milionu EUR. Účast v programu je nabízena celé řadě různých organizací, včetně výzkumných ústavů a univerzit, veřejných orgánů, nevládních organizací a soukromých společností.

Prostředky z programu EU pro oblast zdraví na období 2014–2020 a fondů ESIF 2014–2020 je možné využívat společně v zájmu vyrovnání nerovnosti v oblasti zdravotnictví v následujících sférách:

- usnadnění přístupu k lepšímu a bezpečnějšímu zdravotnictví,
- podpora inovací ve zdravotnickém výzkumu a zdravotnictví,
- zvyšování inovací pomocí intervencí v oblasti veřejného zdraví a zdravotnických služeb,
- vývoj výzkumných nástrojů pro vyšší kvalitu a hospodárnost, například posuzování zdravotnických technologií (HTA),
- podpora a prosazování spolupráce mezi členskými státy,
- zlepšování přístupu k přeshraniční lékařské péči a odborným znalostem,
- podpora a odborná příprava zdravotnického personálu,
- podpora zdraví, prevence nemocí a prosazování zdravého životního prostředí,
- aktivní a zdravé stárnutí,
- zdraví a bezpečnost na pracovišti,
- lepší připravenost a kapacita zdravotní pohotovosti a ve vztahu k závažným přeshraničním zdravotním hrozbám,
- informace o zdraví a znalostní systémy,
- systémy a kapacita elektronického zdravotnictví.

4. FONDY ESIF A DALŠÍ NÁSTROJE EU PODLE TEMATICKÝCH CÍLŮ (TO)

Pro financování projektů platí následující obecné zásady:

- **Pravidlo spolufinancování:** EU projekt spolufinancuje pouze částečně. Proto musí mít žadatel i partneři vlastní finanční prostředky nebo finanční prostředky třetí strany, kterými přispějí k pokrytí nákladů na projekt.
- **Pravidlo neziskovosti:** grant nesmí vést k vytvoření zisku. Pokud projekt generuje příjmy, provede se analýza metodou finanční mezery, která posoudí potřebu a potenciální výši grantu.
- **Pravidlo zákazu retroaktivity:** spolufinancování je přípustné pouze pro náklady vzniklé po počátečním datu projektu stanoveném v grantové smlouvě.
- **Pravidlo zákazu kumulace grantů:** každý příjemce smí získat pouze jeden grant.

Všechny projekty by měly:

- přinášet přidanou hodnotu na úrovni EU,
- být inovativní a navrhovat originální řešení a metodiky,
- zabývat se evropskými prioritami a politikami.

Zásada nekumulativního udělování grantů platí pouze na granty EU poskytované na stejné opatření a témuž příjemci v rámci jakéhokoli druhu řízení. Je tedy možné **kombinovat prostředky z fondů ESIF s jinými nástroji EU**. Zásada nekumulativního udělování grantů však neplatí pro prostředky z programu Horizont 2020 a fondů ESIF, které je možné poskytovat na stejný projekt a témuž příjemci.

U projektů či programů EU pod přímým řízením Komise **není dovoleno nahrazovat** národní/regionální či soukromé spolufinancování pomocí prostředků z fondů ESIF (a naopak).

Pravidlo zákazu dvojího financování: za žádných okolností nesmí být stejné náklady financovány dvakrát z žádného rozpočtu.

Fondy ESIF působí hlavně na národní a regionální úrovni, v určité míře vyvíjejí i činnost přesahující rámec jednotlivých území. Programy Horizont 2020 a další programy a nástroje EU bývají obvykle centrálně řízené a často zahrnují nadnárodní projekty. To znamená, že stejný příjemce může žádat o různé zdroje financování pro nesouvisející či doplňkové činnosti. Žádosti jsou hodnoceny na základně věcných skutečností v souladu s pravidly jednotlivých zdrojů financování.

Následující oddíl popisuje potenciál pro synergie a doplňkovost podle jednotlivých tematických cílů (TC), jak mezi evropskými strukturálními a investičními fondy, tak mezi fondy ESIF a dalšími nástroji financování z EU.

4.1. TC 1: Posilování výzkumu, technologického vývoje a inovací

Politiky EU týkající se výzkumu a inovací do roku 2020 jsou navrženy ve stěžejní iniciativě „[Unie inovací](#)“, která je součástí strategie Evropa 2020. Zahrnují pět evropských inovativních partnerství v oblasti inteligentních systémů, sociální oblasti a životního prostředí. Iniciativa zahrnuje také kompletní inovativní cyklus od výzkumu po komerční využití.

Členské státy by měly vypracovat národní a/nebo regionální [strategie pro inteligentní specializaci](#) za účasti celostátních nebo regionálních řídicích orgánů a zainteresovaných stran, jako jsou univerzity a vysoké školy, průmysl a sociální partneři zapojení do oblasti procesu podnikatelského objevování.

Strategie „inteligentní specializace“ zahrnují:

- „postupy zdola nahoru“ při přípravě regionálních účastníků z oblasti výzkumu a vývoje pro program Horizont 2020,
- „postupy shora dolů“ při využívání výsledků výzkumu a vývoje z programu Horizont 2020 a předcházejících programů, s důrazem zejména na tvorbu prostředí příznivého pro inovace pro podniky a odvětví, včetně MSP.

Je důležité identifikovat společné příležitosti pro financování infrastruktury pro výzkum a vývoj, podporovat mezinárodní spolupráci, provádět odborné přezkumy a zavádět výměnu doporučených postupů stejně jako odborný výcvik ve všech regionech.

TC 1 A FONDY ESIF

EFRR posiluje infrastrukturu a kapacitu vědy a výzkumu za účelem rozvoje a propagace center excelence a podnikatelských investic do výzkumu a vývoje. EFRR také rozvíjí propojení mezi podniky, centry výzkumu a vývoje a vysokoškolským sektorem, a to s cílem podpořit investice do:

- vývoje výrobků a služeb,
- přenosu technologií,
- sociálních inovací,
- ekoinovací,
- uplatnění veřejných služeb,
- stimulace poptávky,
- propojování,
- klastrů a otevřených inovací prostřednictvím inteligentní specializace.

Předpokládají se také investice do zkušebních linek, činností spojených s ověřováním výrobků v rané fázi vývoje, pokročilých možností výroby a produkce a šíření technologií sloužících obecným účelům.

Potenciální projekty výzkumu a vývoje jsou posuzovány na základě jejich pravděpodobného příspěvku k hospodářskému rozvoji členského státu či regionu, stejně jako na základě přínosů vědeckých či technologických.

ESF podporuje postgraduální studia, odborný výcvik vědců, vytváření sítí a partnerství mezi vysokoškolskými institucemi, výzkumnými ústavami a podniky.

EZFRV posiluje propojení mezi zemědělstvím, výrobou potravin, lesnictvím a výzkumem a vývojem, přenos vědomostí a investice do nových technologií, způsobů zpracování a jejich uvádění na trh. Významnou úlohu hraje také evropské inovační partnerství pro produktivitu a udržitelnost zemědělství, které se snaží

vytvářet nové a inovativní postupy v zemědělství. EZFRV podporuje technologický vývoj výrobků, postupů a technik v sektorech zemědělství, potravinářství a lesnictví. Financuje nové klastry a sítě, činnosti probíhající ve spolupráci výzkumných středisek a inovativních firem, stejně jako technologický a aplikovaný výzkum.

TC 1 A DALŠÍ NÁSTROJE EU

V rámci fondů ESIF bývá často k dispozici financování pro výzkumné organizace či firmy, které jim umožňuje provést první pokusné výzkumné kroky nebo vyvinout inovativní technologii či výrobek. Podmínky pro poskytování tohoto financování bývají obvykle pružné, především v nejméně rozvinutých regionech. To umožňuje dotčeným výzkumným organizacím či firmám dorůst do bodu, kdy mohou vstoupit do konkurenčnějšího prostředí programu Horizont 2020.

Pokud by během realizace projektu programu Horizont 2020 bylo nutné financování za účelem pokračování činnosti nebo možnosti přenesení inovativní myšlenky na trh, nemusí to být vzhledem ke konkurenční povaze tohoto procesu možné. V takové situaci by nezbytné financování pro tyto účely mohly poskytnout fondy ESIF.

Financování téhož projektu prostřednictvím více grantů z programu Horizont 2020 a fondů ESIF je možné, ale nesmí docházet k duálnímu financování. Program Horizont 2020 a fondy ESIF tedy nesmějí zároveň financovat stejné položky.

Právo kombinovat financování z fondů ESIF a programu Horizont 2020 nezabývá příjemce povinností zajistit nezbytné národní/regionální/soukromé spolufinancování.

NĚMECKÝ VĚDECKÝ PARK PŘEPLNĚNÝ NÁPADY (FINALISTA CEN REGIOSTARS 2009)

V polovině 90. let 20. století byl v Golmu na okraji Postupimi založen vědecký park, který se rozrostl na největší a nejvýznamnější vědecké centrum v Braniborsku. Ve vědeckém parku se nacházejí tři ústavy Maxe Plancka, dva ústavy Fraunhofer Gesellschaft, podnikový inkubátor GO:IN a mnoho dalších inovativních podniků.

Inkubátor GO:IN byl založen v roce 2007 a poskytuje podnikatelům ideální podmínky pro založení firmy. Nabízí takové služby jako konferenční místnosti a zařízení, marketingová řešení a odborné poradenství. V parku, který získal od EFRR příspěvek ve výši 74,3 milionu EUR, pracuje více než 1 300 vědců. Od vytvoření parku bylo financováno mnoho společných výzkumných projektů v rámci různých rámcových výzkumných programů financovaných z EU.

► **Další informace o parku** [Wissenschaftspark Potsdam-Golm](#)

UDRŽITELNÁ EVROPSKÁ NÁMOŘNÍ POZOROVACÍ A DATOVÁ SÍŤ

Rámcové programy EU pro oblasti výzkumu vypracovaly nástroje pro vyšší úroveň dohledu a šíření námořních dat. Jedná se o základy udržitelné evropské námořní pozorovací datové sítě (EMODnet), kterou bude podporovat složka přímého řízení ENRF. Cílem sítě je vypracovat kvalitní námořní data a informační bázi, kterou budou moci využívat různé strany tak, aby nedocházelo k duplicitě činností.

► **Další informace o síti** [EMODnet](#)

VYTVÁŘENÍ KLASTRŮ PO CELÉ EVROPĚ

Projekt Clusters Linked Over Europe (CLOE) začal v rámci programu INTERREG. Pomohl sedmi regionům s výměnou zkušeností a informací o úspěšném řízení a rozvíjení klastrů. Klastry jsou sítě kompatibilních či konkurenčních vzájemně propojených firem spolupracujících na posílení odvětví v určité oblasti.

Nadnárodní kontakty mezi klastry pokračovaly i po skončení projektu, což byl počátek pro mnoho dalších činností financovaných ze sedmého rámcového programu pro výzkum (FP7) a programu CIP, který byl předchůdcem COSME.

► **Další informace o projektu** [CLOE](#)

SPOLUPRÁCE PRO PODPORU FINANCOVÁNÍ VÝZKUMU

Regionální koordináční komise Severního regionu Porto (CCDRN), která spravuje strukturální fondy (EFRR a ESF), zveřejnila výzvu k podávání návrhů na podporu projektů navržených pro podporu spolupráce mezi univerzitami a místními podniky v regionu. Jedním z cílů projektu bylo pomoci místním aktérům žádat o financování v rámci programu FP7.

Úspěšný projekt předložený Univerzitou Porto pod názvem I-CITY se zaměřoval na podporu lidských zdrojů a výcvikových činností. Doplňuje se s projektem „Future Cities“, který usiluje o zlepšování, vybavení, infrastrukturu a mezinárodní výměnu. Tato spolupráce mezi oběma projekty znamenala, že univerzita mohla najmout více vědců, než by bylo možné pouze na základě grantu z programu FP7. Oba projekty fungovaly ve vzájemné spolupráci. To zvýšilo možnosti instalovat a provozovat zkušební systémy, které se využívaly pro měření výsledků výzkumu prováděného v rámci projektu Future Cities.

Regionální koordináční komise zviditelnila centrum kompetencí Future Cities, čímž na druhou stranu pomohla přilákat více partnerů z průmyslu a získala podporu obce a místních komunit. Tento typ politické podpory, který přišel spolu se strukturálními fondy, byl pro dosažení cílů projektu zásadně důležitý.

Když navíc univerzita v Portu navíc obdržela grant z programu FP7, bylo jasné, že její výzkumný potenciál bude mít silný mezinárodní a ekonomický dopad.

Tato skutečnost motivovala regionální koordinační komisi k zařazení příslušných zjištění do strategického dokumentu o inteligentní specializaci předloženého Evropské komisi pro programové období 2014–2020.

► [Další informace o těchto společných iniciativách](#)

[Evropský institut inovací a technologií](#) (EIT) se snaží posilovat schopnost Evropy inovovat. EIT disponuje rozpočtem ve výši 2,7 miliardy EUR v rámci programu Horizont 2020 a financuje **znalostní a inovační komunity (KIC)**.

KIC je vysoce autonomní partnerství nejlepších vysokoškolských institucí, výzkumných organizací, firem a dalších zúčastněných subjektů zapojených do inovačního procesu.

Komunity KIC vykonávají širokou škálu činností, včetně programů odborného výcviku a vzdělávání, inovativních projektů a podnikových inkubátorů.

„Činnosti s přidanou hodnotou“ jsou v KIC financovány ze 100 % z EIT, ale „doplňkové činnosti“ takto financovány být nemohou. Úkolem komunit KIC je proto hledat alternativní zdroje financování těchto činností. Mezi těmito zdroji mohou být i fondy ESIF a opatření pro podporu výzkumu, vývoje a inovací v rámci programu Horizont 2020.

V roce 2010 byly uvedeny tři komunity KIC:

- Climate-KIC: zmírňování změn klimatu a přizpůsobení se těmto změnám,

- EIT ICT Labs: informační a komunikační technologie,
- KIC InnoEnergy: udržitelná energetika.

Kromě toho se dvě nové komunity KIC zabývají následujícími tématy:

- inovace pro zdravý život a aktivní stárnutí,
- suroviny: udržitelné metody průzkumu, těžby, zpracování, recyklace a náhrady.

V roce 2016 budou uvedeny dvě další komunity KIC:

- Potraviny pro budoucnost,
- Výroba s přidanou hodnotou.

V roce 2018 pak bude založena jedna komunita KIC v následujícím oboru:

- Městská mobilita.

► **Užitečné odkazy**

Portál pro účastníky je internetový portál pro každého, kdo je zapojen do programů EU pro výzkum a inovace. Poskytuje potenciálním příjemcům mnoho služeb, které jim pomohou s účastí v programech a zjednoduší interakci s Komisí. Potenciálním příjemcům doporučujeme [zaregistrovat](#) se na portálu, protože jen tak budou moci jeho [služby plně využít](#).

[Ideal-IST](#) je nástroj pro vyhledávání partnerů.

Pokyny pro tvůrce politik a realizační orgány nazvané „[Podpora synergií evropských strukturálních a investičních fondů, programu Horizont 2020 a dalších programů Unie v oblasti výzkumu, inovací a konkurenceschopnosti](#)“ zkoumají důkladně koncept synergií programů s cílem utváření strategií inteligentní specializace. Uvádí podrobnosti ohledně možností financování a různé scénáře financování.

4.2. TC 2: Zlepšení přístupu k informačním a komunikačním technologiím (IKT) a zvýšení jejich kvality

Dostupnost vysokorychlostního internetu a přístup k infrastrukturám digitálních služeb jsou základními stavebními kameny moderního jednotného trhu a umožňují růst v oblasti komunikací, služeb i podniků.

Stěžejní iniciativa „[Digitální agenda pro Evropu](#)“ je součástí pilíře „inteligentní růst“ strategie Evropa 2020. Klade si za cíl znovu nastartovat evropské hospodářství a pomoci občanům a podnikům v Evropě vytěžit maximum z digitálních technologií. Mezi její cíle patří:

- vytvoření jednotného digitálního trhu, včetně vývoje online obsahu, řešení elektronického obchodu a používání elektronických podpisů,
- interoperabilitu služeb IKT,
- přístup k rychlému a mimořádně rychlému internetu, síť s „přístupem nové generace“ pro dosažení cílů EU v oblasti přístupu k vysokorychlostnímu internetu,
- výzkum a inovace v oblasti IKT,
- výhody plynoucí z IKT, například e-government (elektronizace státní správy), e-health (elektronizace zdravotnictví) a e-procurement (elektronizace zadávání veřejných zakázek).

TC 2 A FONDY ESIF

EFRR pomáhá:

- vyvíjet produkty a služby IKT,
- rozšiřovat nasazení vysokorychlostního internetu a zavádění vysokorychlostních sítí,

- podporovat přijímání nových technologií a sítí pro digitální ekonomiku,
- posilovat využití IKT v oblastech: e-commerce (elektronický obchod), e-government (elektronizace státní správy), e-learning (elektronizace učení), e-inclusion (elektronické začleňování), e-culture (elektronizace kultury) a e-health (elektronizace zdravotnictví).

ESF podporuje

- rozvoj dovedností spojených s IKT a kompetencí v práci a IKT u veřejné správy,
- financování lepší dostupnosti, využívání a kvality informací a komunikačních technologií pomocí digitální gramotnosti a konceptů e-learning (elektronizace učení), e-inclusion (elektronické začleňování), e-skills (elektronické dovednosti) a podnikatelských dovedností.

EZFRV pomáhá zlepšovat vysokorychlostní přístup na venkově a rozvíjí IKT ve venkovských oblastech. Konkrétně financuje:

- investice do infrastruktury,
- služby a podniky IT ve venkovských oblastech,
- technologické inovace v zemědělství a lesnictví,
- systémy IT v potravinářství,
- klastry a sítě,
- odborný výcvik a přípravu v oblasti IKT a poskytování konkrétních poradenských služeb v oblasti IKT venkovským MSP a zemědělcům,
- využívání IKT pro e-government (elektronizace státní správy), e-inclusion (elektronické začleňování), e-learning (elektronizace učení), e-culture (elektronizace kultury), e-commerce (elektronický obchod) apod.

TC 2 A DALŠÍ NÁSTROJE EU

Prioritní sítě EU jsou financovány prostřednictvím **nástroje pro propojení Evropy (CEF), zatímco EFRR a EZFRV podporují doplňkovou místní a regionální infrastrukturu**. S ohledem na zásadu zakazující kumulaci není možné u téhož projektu granty kombinovat.

CEF a Evropská investiční banka (EIB) poskytují **počáteční kapitál a technickou pomoc** omezenému počtu iniciativ v oblasti vysokorychlostního internetu. Projekty, které chtějí přijímat prostředky přímo od CEF, musí prokázat nejmodernější technická řešení a přinášet inovační obchodní modely či vysoce opakovatelná řešení. **Finanční nástroje využívané v rámci CEF je možné kombinovat s granty z jiných zdrojů EU.**

Při výběru nejvhodnějšího nástroje financování je třeba brát ohled na potenciál provozu vytvářet příjmy a jeho úroveň rizikovosti.

Informační a komunikační technologie (IKT) je též možné nalézt v mnoha oblastech programu **Horizont 2020**. S ohledem na tuto skutečnost byl vypracován návodný dokument, který potenciálním projektům pomáhá vyhledat témata spojená s IKT v celém programu Horizont 2020. Ten je k dispozici na webových stránkách [Digitální agenda pro Evropu](#).

SKOTSKÁ UNIVERZITA KOMBINUJE FINANCOVÁNÍ VÝZKUMU Z EU Z FONDŮ EFRR A ESF

V minulých programových obdobích pomohl EFRR univerzitě UHI (University of the Highlands & Islands) rozvíjet výzkumnou kapacitu a infrastrukturu IT, prostředky z ESF pak představovaly klíč k rozvoji materiálů studijních programů a osnov pro podporu jiných než tradičních forem studia.

Iniciativa MERIKA, neboli Akcelerátor výzkumu, inovací a vědomostí týkajících se energie moře, představuje ambiciózní iniciativu UHI, díky které se fakulta přírodních věd, zdraví a techniky této univerzity změnila v referenční výzkumné a inovační středisko pro oblast energie moře. Projekt MERIKA je financován ze sedmého rámcového programu pro oblast výzkumu, předchůdce programu Horizont 2020, a pokrývá období let 2014 až 2017.

Cíl 3 **programu EU pro oblast zdraví**, který se zaměřuje na inovativní, účinné a udržitelné systémy zdravotnictví, zahrnuje i podporu systémů elektronického zdravotnictví a kapacit.

► **Užitečné odkazy**

Financování z EU, které je k dispozici pro témata a projekty související s **digitální agendou**, je možné nalézt přímo na webových stránkách [Digitální agenda pro Evropu](#).

Propojené komunity je iniciativa Komise pro podporu regionů a měst při rozvoji jejich vysokorychlostních sítí. Pomáhá celé řadě inovativních pilotních projektů zavádět vysokorychlostní připojení k internetu. Takové projekty by pak mohly být využity v celé EU. Potenciální příjemci mohou [předkládat náměty](#). Chcete-li získat podrobnější informace, pošlete e-mailovou zprávu na adresu EC-CONNECTED-COMMUNITIES@ec.europa.eu.

Evropský portál pro vysokorychlostní internet je informační platforma pro zúčastněné subjekty poskytující informace o projektech vysokorychlostního internetu, strategiích a akčních plánech jednotlivých členských států. Potenciální příjemci se mohou na [portálu pro vysokorychlostní internet](#) registrovat.

4.3. TC 3: Zvyšování konkurenceschopnosti malých a středních podniků (MSP), zemědělství (pro EZFRV) a sektorů rybnářství a akvakultury (pro ENRF)

Politika soudržnosti je pro rozvoj MSP zásadně důležitá. Jak se uvádí ve strategii Evropa 2020, zaručení neomezeného přístupu MSP k úvěrům je zásadně důležité pro posílení inovací a dlouhodobé stability v EU.

Pilíř II společné zemědělské politiky (SZP) představuje další nástroj pro poskytování podpory rozvoji MSP, zejména v oblastech zemědělství, lesnictví a venkova.

TC 3 A FONDY ESIF

EFRR podporuje podnikání:

- financováním podnikatelských inkubátorů,
- vývojem nových podnikatelských modelů pro MSP,
- podporou tvorby a rozšiřování pokročilých kapacit pro vývoj výrobků a služeb,
- podporou expanze MSP na regionální, národní a mezinárodní trhy,
- zapojením se do inovačního procesu.

ESF podporuje samostatnou výdělečnou činnost a vznik inovativních MSP. Dále:

- pomáhá podnikatelům a zaměstnancům přizpůsobovat se změnám,
- prosazuje sociální podnikání a sociální ekonomiku,

- zvyšuje konkurenceschopnost MSP podporou adaptability podniků i zaměstnanců,
- podporuje orgány poskytující odbornou přípravu a výcvik.

EZFRV financuje veškeré zemědělské sektory, podnikání v lesnictví a dále venkovské mikropodniky a malé podniky. Těchto cílů dosahuje:

- podporou spolupráce mezi různými podniky a zúčastněnými subjekty, síťmi a klastry,
- stimulací inovací v zemědělství pomocí evropského inovačního partnerství pro produktivitu a udržitelnost zemědělství,
- podporou adaptace MSP pro přizpůsobení se změnám klimatu, a to poskytováním různých typů cílené podpory, včetně ekologických poradenských služeb.

ENRF zvyšuje konkurenceschopnost MSP v sektorech rybolovu a akvakultury. Nabízejí se prostředky pro posílení technologického vývoje a inovací v následujících oblastech:

- úspora energie a přenos vědomostí,
- poradenské služby, které pomáhají s podnikovými a marketingovými strategiemi a s environmentální udržitelností,
- partnerství mezi rybáři a vědci,
- diverzifikace a zvyšování bezpečnosti a pracovních podmínek na rybářských plavidlech.

Tam, kde je firmám, včetně MSP, nabízeno financování formou [finančních nástrojů](#), napomáhá taková podpora zakládání nových podniků prostřednictvím:

- poskytování kapitálu pro založení podniku, zahájení činnosti a další expanzi,

- nabídky kapitálu pro posílení společnosti nebo pro nové projekty,
- pomoci pro firmy při vstupu na nové trhy.

Taková podpora může zahrnovat investice do hmotných i nehmotných aktiv, stejně jako do pracovního kapitálu v mezích pravidel EU o státní podpoře. Může též zahrnovat náklady spojené s přenosem vlastnických práv, a to za podmínky, že takové přenosy probíhají mezi nezávislými investory.

TC 3 A DALŠÍ NÁSTROJE EU

MSP jsou podporovány, aby získávaly financování z programu [COSME](#) a [Kreativní Evropa](#).

MSP jsou rovněž vyzývány, aby se zapojily do **programu Horizont 2020** a zejména do jeho součásti **Vedoucí postavení průmyslu**:

Opatření pro vedoucí postavení v oblasti základních a průmyslových technologií (LEIT) se zaměřují na IKT, nanotechnologie, materiály, biotechnologie, výrobu a vesmír.

Přístup k rizikovému financování podporuje získání soukromých financí a rizikového kapitálu. V oblasti „Přístup k rizikovému financování“ poskytuje program Horizont 2020 firmám a dalším typům organizací zapojených do výzkumu a vývoje snadnější přístup k půjčkám, zárukám, protizárukám a hybridnímu, mezaninovému a podílovému financování.

Inovace v MSP je doplněk fondů ESIF zaměřený na budoucnost. Obsahuje **nástroj pro MSP**, podporuje **iniciativu EUREKA/Eurostars**, která poskytuje financování pro nadnárodní projekty spolupráce MSP intenzivně zapojených do výzkumu a další akce zaměřené na vývoj a poskytování lepších inovačních podpůrných služeb pro MSP.

Nástroj MSP disponuje pro období 2014–2020 asi 3 miliardami EUR a pomáhá MSP rozvíjet průlomové inovativní nápady, které jsou připraveny pro komerční využití na globálním trhu. Činnosti, které je možné podporovat, a výzvy k podávání návrhů jsou uvedeny v [pracovním programu](#) pro období 2014–2015.

Finanční nástroje programu Horizont 2020 fungují společně s nástroji programu COSME. Další informace o bankách a fondech, které poskytují [rizikové financování s podporou EU](#)

[Evropská investiční banka \(EIB\)](#) a [Evropský investiční fond \(EIF\)](#) hrají významnou úlohu při realizaci jednotlivých nástrojů jménem Komise a v partnerství s ní.

[Výkonnou agenturu pro malé a střední podniky \(EASME\)](#) založila Komise za účelem řízení několika programů EU, včetně většiny programu COSME, sítě Enterprise Europe Network (EEN) a některých částí programu Horizont 2020 (zejména částí Inovace v MSP a Vedoucí postavení v oblasti základních a průmyslových technologií).

Kreativní Evropa: Sdělení Komise o strategii Evropa 2020 zdůrazňuje, že EU by měla poskytnout přitažlivější rámcové podmínky pro inovace a kreativitu. Kulturní a kreativní sektory jsou proto zdrojem inovativních nápadů. Ty je možné přeměnit ve výrobky a služby, které mohou pomoci vytvářet růst a pracovní místa, případně řešit společenské změny. Aby mohly tyto sektory plně využít svůj ekonomický potenciál, je třeba podle názoru Komise zlepšit jejich přístup k financování. **Záruční nástroj pro kulturní a kreativní sektor**, který bude představen v roce 2016, na tyto potřeby reaguje. Díky svému multiplikačnímu efektu by měl generovat až 750 milionů EUR¹³ pro malé **podniky, které působí** v těchto dvou sektorech.

V nařízeních o Kreativní Evropě a COSME není obsažena žádná výjimka ze zásady zakazující kumulaci financování¹⁴. Je však možné kombinovat finanční nástroje s granty, subvencemi úrokových sazeb a subvencemi poplatků za záruky.

► Další informace

Nová verze [Nástroje pro registraci příjemců](#), která byla vydána 28. února 2014, zahrnuje dotazník, který určuje, zda určitá organizace vyhovuje definici MSP dle doporučení EU č. 2003/361/ES a zda je způsobilá žádat o financování v rámci určitých opatření programu Horizont 2020.

13 Celková výše záruky včetně části financované finančními institucemi.

14 Článek 10 odst. 2 nařízení o programu COSME však obsahuje následující ustanovení: „Síť Enterprise Europe Network může být využívána též pro poskytování služeb jménem jiných programů Unie, například Horizont 2020. Může se jednat i o speciální poradenské služby podporující účast MSP v jiných programech Unie.“ Některé služby přímo poskytované MSP partnery sítě Enterprise Europe Network mohou být rovněž zařazeny mezi cíle OP, a tudíž by mohly být případně vyděleny a podpořeny z grantů ESIF a za podmínek ESIF.

4.4. TC 4: Podpora přechodu k nízkouhlíkové ekonomice ve všech sektorech

Fondy EFRR, FS a EZFRV by měly urychlit implementaci právních předpisů EU v oblasti obnovitelných zdrojů energie a úspor energie. Nařízení o společných ustanoveních platné pro fondy ESIF také vyžaduje, aby členské státy poskytovaly informace o tom, jak budou bojovat proti změnám klimatu. To je v souladu s cílem EU věnovat nejméně 20 % unijního rozpočtu na zmírnění změn klimatu.

TC 4 A FONDY ESIF

EFRR a **FS** se zaměřují na:

- úspory energie a obnovitelné zdroje energie,
- vysoce účinnou kogeneraci,
- inteligentní distribuční sítě a integrované akční plány pro nízkouhlíkovou ekonomiku a udržitelnou energetiku pro městské oblasti.

EFRR kromě toho podporuje výzkum a inovace v oblasti nízkouhlíkových technologií.

EZFRV podporuje přestavby budov nacházejících se uvnitř venkovských obcí nebo v jejich blízkosti – ty by měly podporovat úspory energie, snižovat náklady, vytvářet pracovní místa a přilákat investice. Předpokládají se též investice do výroby na farmách a využívání obnovitelných zdrojů energie ve venkovských oblastech.

ENRF zvyšuje úspory energie u rybářských plavidel, poskytuje investice do zařízení a zavádí audity úspor energie a další systémy. K dispozici je též podpora pro účinnější využívání zdrojů v akvakultuře.

Přechod k nízkouhlíkové ekonomice také vyžaduje nové dovednosti ve stavebnictví. Zde by mohl **ESF** nabídnout odborný výcvik a vzdělávání a poskytnout mechanismy pro sladování nabídky a poptávky po „zelených“ dovednostech.

VÝCVIK PRO UDRŽITELNOU BUDOUCNOST

Projekt Greenways to Work, který obdržel 800 000 liber z ESF, byl realizován v období od srpna 2009 do července 2012 ve Spojeném království. Projekt poskytoval školení v oblasti recyklace, obnovitelných technologií a úspory energie.

Jedním z cílů projektu bylo snížit tzv. palivovou chudobu obyvatel v sociálním bydlení. Projekt zajistil odborný výcvik vlastních pracovníků i terénních pracovníků sociální péče. Ti tak získali dovednosti v oblasti poradenství, jak zajistit vyšší úspory paliva v domovech. Toto poradenství pak poskytovali rezidentům.

Nabízeno bylo také školení pro místní stavební a instalátérské firmy, které se zabývalo technikami instalací solárních panelů, domácích tepelných čerpadel a solárních systémů pro ohřev vody. Po absolvování školení byli tito pracovníci schopni pomáhat zákazníkům získat granty od vlády na instalaci zařízení pro úsporu energie.

Projekt běžel souběžně s programem EFRR zaměřeným na zlepšení izolace domů v západní Cumbrii. Financování také inspirovalo poskytovatele školení, kteří sami vyvinuli a organizovali příslušné kurzy.

Podobně lze použít kombinaci financování z **EFRR** a **EZFRV** k rozvoji obnovitelných zdrojů energie. Mezi příklady patří kotle na biomasu či dřevěné štěpky, případně podpora zemědělství produkujícího biomasu.

PODPORA ENERGETICKÝCH ZEMĚDĚLSKÝCH PLODIN

Energetické zemědělské plodiny představují alternativu k fosilním palivům a mohou přispět k plnění cílů EU v oblasti zmírňování změn klimatu. V rámci EZFRV místní akční skupina v Sud de Pays de Saint-Brieuc ve Francii vybídla zemědělce, aby o energetických zemědělských plodinách uvažovali jako o příležitosti k diverzifikaci svého podnikání.

Jeden takový zemědělec obdržel financování, aby vyzkoušel potenciál traviny miscanthus coby biopaliva, a výsledky byly inspirativní. „Miscanthus se pěstuje mnohem snadněji než jiné plodiny. Každý rok dokáže jediný hektar této energetické plodiny absorbovat asi 36 tun oxidu uhličitého. Může se používat v podobě štěpků nebo pelet pro vytápění, případně zpracovat na etanol,“ vysvětluje.

TC 4 A DALŠÍ NÁSTROJE EU

Podprogram pro oblast klimatu v rámci programu LIFE financuje projekty pro zmírňování změn klimatu a přizpůsobení se těmto změnám, stejně jako projekty správy a informací v oblasti klimatu.

V několika oblastech mohou fondy ESIF a program LIFE spolupracovat:

- **Integrované projekty** vyžadující kombinaci grantů LIFE a dalších zdrojů financování zaměřené na realizaci regionálních, meziregionálních či národních plánů či strategií požadovaných klimatickou politikou či právními předpisy EU.
- **Sekvenční projekty**, kde by mohl program LIFE podporovat různé pilotní projekty na poli úspor energie. Tyto projekty je pak možné realizovat ve větším měřítku i jinde prostřednictvím investic z fondů ESIF, případně mohou být za pomoci nadnárodních sítí ESIF šířeny.
- Fondy ESIF mohou podporovat **inovační projekty** financované z programu LIFE za účelem podpory činností hodnocení a šíření.

Společenská výzva „Bezpečná, čistá a účinná energie“ spadající do programu Horizont 2020 si klade za cíl dosáhnout konkurenceschopné energetické soustavy prostřednictvím sedmi konkrétních výzkumných oblastí:

- snižování spotřeby energie a zmenšování uhlíkové stopy,
- dodávky levné a nízkouhlíkové elektřiny,
- alternativní paliva a mobilní energetické zdroje,
- jednotná inteligentní evropská elektrická síť,
- nové znalosti a technologie,
- účinné rozhodování a zapojení veřejného sektoru,
- absorpce inovací na poli energetiky a IKT trhem.

Společenská výzva „Inteligentní, ekologická a integrovaná doprava“ spadající do programu Horizont 2020 podporuje rozvoj dopravy účinně využívající zdroje, která respektuje životní prostředí a globální vedení evropského dopravního odvětví. Usiluje také o lepší mobilitu, snížení tvorby kolon a větší bezpečnost.

Projekty společně financované z fondů ESIF a programu Horizont 2020 se mohou realizovat v různých oblastech, například:

- absorpce energetických inovací trhem u projektů zabývajících se prováděním energetické politiky,
- příprava půdy pro investice,
- vytváření kapacit,
- působení na veřejnost v zájmu akceptace,
- financování iniciátorů projektů, například výzkumných center.

Podporu činností komerčního využití z programu Horizont 2020 je rovněž možné kombinovat s financováním z ESF v oblasti výcviku a vzdělávání v oblasti „zelených dovedností“.

PODPORA ZELENÝCH PRACOVNÍCH MÍST V RUMUNSKU Z ESF

Rumunské firmy se spojily do projektu podpořeného z ESF. Ten pomáhal lidem, kteří byli propuštěni ze zaměstnání v energetice. Projekt „Od restrukturalizace k zaměstnání“ pomohl asi 100 nezaměstnaným osobám v jihovýchodním Rumunsku. Vzhledem ke své kvalifikaci a zkušenostem měly tyto osoby optimální profil pro práci v novém sektoru obnovitelných zdrojů energie. Byly zjištěny příležitosti v tomto sektoru a uchazečům o zaměstnání byla poskytnuta pomoc při získávání doplňkových dovedností, které potřebovali, aby mohli být v tomto odvětví zaměstnání.

Fondy ESIF by též mohly poskytovat nezbytné prostředky pro udržení či komercializaci projektu z programu Horizont 2020, jak ukazuje níže uvedený příklad.

PODPORA Z EZFRV PRO VENKOVSKÉ INOVACE V OBLASTI ZELENÝCH TECHNOLOGIÍ

Podpora venkovských inovací představuje úhelný kámen rozvoje venkova. Příklad projektu z programu LEADER, který byl realizován na prasečí farmě ve Francii, ukázal, jak je možné podporu využít ke zvýšení úspor energie v chlévech pro hospodářská zvířata. Byl vytvořen inovativní systém správy mrvy, který snižuje množství čpavku a tím i nutnost čištění vzduchu. Dále proběhla instalace odolné izolace, která zlepšila environmentální dopad stavby. Výsledky vedly k úsporám energie ve výši 99,6 % u vytápění a 75 % u ventilace.

CEF Energy a fondy ESIF se vzájemně doplňují, protože CEF podporuje energetickou infrastrukturu a EFRR, FS a EZFRV mohou financovat inteligentní elektrické rozvodné sítě.

4.5. TC 5: Podpora přizpůsobení se změnám klimatu, řízení a prevence rizik

TC 5 A ESIF

EFRR a **FS** se zaměřují na vývoj strategií a akčních plánů pro přizpůsobení se změnám klimatu a prevenci rizik na národní, regionální a místní úrovni. Také pomáhají vyvíjet nástroje pro systémy řízení pohrom a investovat do nich.

EZFRV podporuje:

- udržitelné vodní hospodářství,
- lepší správu půdy,
- zachování genetické rozmanitosti.

ESF může v této oblasti doplňovat činnosti prostřednictvím cíleného vzdělávání, odborné přípravy a zvyšování dovedností pracovníků, pokud jde o prevenci rizik, řízení rizik či přizpůsobení se změnám klimatu.

Fondy je možné kombinovat pro různé otázky, například:

- zmírňování změn klimatu,
- ochrana životního prostředí a účinné využívání zdrojů,
- inovace a technologický rozvoj pro přizpůsobení se změnám klimatu,
- podpora pro podniky zavádějící opatření a technologie pro adaptaci,
- opatření pro snižování znečištění vody ze zemědělství.

TC 5 A DALŠÍ NÁSTROJE EU

Podprogram pro oblast klimatu programu LIFE podporuje projekty na poli zmírňování změn klimatu a přizpůsobení se těmto změnám klimatu, stejně jako projekty správy a informací v oblasti klimatu.

Pro tento tematický cíl jsou také relevantní tři priority v rámci „společenské výzvy“ programu **Horizont 2020**:

- potravinové zabezpečení, udržitelné zemědělství a lesnictví, výzkum moří a vnitrozemských vod a bioekonomika,
- ochrana klimatu, životní prostředí, účinné využívání zdrojů, suroviny,
- bezpečné společnosti – ochrana svobody a bezpečí Evropy a jejích občanů.

Finanční nástroj civilní ochrany si klade za cíl podporovat a doplňovat úsilí členských států v oblasti ochrany občanů, životního prostředí a majetku, včetně kulturního dědictví, v případě živelních či člověkem způsobených pohrom, teroristických činů a technologických, radiologických či environmentálních nehod. Rozpočet tohoto finančního nástroje činí 368 milionů EUR. Pracovní programy a podrobnosti o ročních výzvách k podávání návrhů se zveřejňují na webových stránkách pro [humanitární pomoc a civilní ochranu](#) Komise.

Finanční nástroj civilní ochrany pokrývá mj. prevenci katastrof a studie připravenosti. Mezi projekty, které v této oblasti intervence budou nejlépe doplňovat projekty politiky soudržnosti, patří například:

- **projekty prevence** zaměřené na dosažení vyšší úrovně ochrany a odolnosti proti pohromám na základě prevence či redukce jejich následků,

- **projekty připravenosti**, které zvyšují povědomí o připravenosti na pohromy u profesionálů i dobrovolníků působících v civilní ochraně a znečištění moří.

Potenciální projekty mohou:

- studovat, navrhovat, vyvíjet, zkoušet a realizovat inovativní postupy,
- vyhodnocovat a zlepšovat stávající postupy,
- vyvíjet obecné pokyny,
- určovat a šířit doporučované postupy díky nadnárodní spolupráci.

Práci těchto projektů je pak možné šířit prostřednictvím fondů ESIF.

NOVÉ TECHNOLOGIE POSKYTUJÍ CITLIVÝ PŘÍSTUP K PŘÍRODĚ PŘI OCHRANĚ PROTI ZÁPLAVÁM

Nové technologie již nyní zlepšují environmentální dopad tradičních hrází v Německu. Projekt financovaný z EZFRV využívající takové technologie v údolí Rýna ukazuje, jak mohou být prostředky poskytované EU na rozvoj venkova využity k zajištění citlivého přístupu k environmentálním opatřením souvisejícím se záplavami.

V rámci tohoto projektu byla do programu rozvoje venkova zařazena speciální podpora pro práce proti záplavám. Podpora z EZFRV umožnila rychlejší realizaci programu výstavby protipovodňové ochrany, což se týká obnovy stávajících hrází a stavby nových hrází, stejně jako stavby zařízení pro zachycení povodní, jako jsou poldry.

Podpora byla využita též pro přemístění hrází, protože opatření nebyla navrhována pouze na ochranu proti záplavám, ale cílila též na zlepšení ekosystému. Opatření na modernizaci hrází nyní vždy zahrnují možnost přemístění hrází, aby například mohly vznikat další přirozené mokřady.

Fond solidarity Evropské unie (EUSF)

byl založen v roce 2002. Jeho účelem je reagovat na velké přírodní pohromy a ukázat evropskou solidaritu postiženým regionům v Evropě. Od svého vzniku byl fond využit při různých katastrofických událostech včetně povodní, lesních požárů, zemětřesení, bouří či období sucha. EUSF doplňuje náklady členských států na financování zásadních operací v mimořádných situacích, které provádějí orgány státní správy, a to ve čtyřech hlavních oblastech:

- okamžitá obnova infrastruktury,
- dočasné ubytování a krizové služby,
- bezprostřední zajištění preventivní infrastruktury a opatření pro ochranu kulturního dědictví,
- čištění oblastí postižených pohromou, včetně přírodních zón.

Fond je omezen na nepojistitelné škody a nevyužívá se ke kompenzacím soukromých ztrát. Dlouhodobá opatření, jako jsou trvalejší přestavby, obnova hospodářského rozvoje a prevence, nejsou způsobilé k získání podpory z EUSF, ale mohou získat podporu v rámci některého z fondů ESIF.

► [Další informace o Fondu solidarity EU.](#)

4.6. TC 6: Ochrana životního prostředí a podpora efektivního využívání zdrojů

TC 6 A ESIF

EFRR a **FS** investují do účinných dodávek vody, čištění odpadních vod a opětovného použití vody, odpadového hospodářství a zelené infrastruktury. Investují také do opatření na snížení znečištění vzduchu spojeného s dopravou, na zlepšení veřejné dopravní infrastruktury a podporu alternativních forem dopravy.

EFRR pak samostatně podporuje investice diverzifikující místní ekonomiky ochranou a posilováním kulturního dědictví a krajiny. Financuje také udržitelný a integrovaný rozvoj měst, a to formou udržitelné městské kanalizace, opatření bránící úbytku půdy, stejně jako obnovou kontaminovaných lokalit a kulturní infrastruktury.

EZFRV podporuje obnovu, ochranu a posilování biodiverzity, včetně oblastí Natura 2000 a zemědělských systémů o vysoké přírodní hodnotě. Chrání také evropskou krajinu podporou environmentálně šetrných metod hospodaření, jakými je například:

- ekologické zemědělství,
- zavádění zón pro volně žijící živočichy a planě rostoucí rostliny v zemědělských a lesních oblastech,

- poskytování kompenzace zemědělcům a vlastníkům lesů ve vztahu k nákladům vzniklým v oblastech Natura 2000 a ve stanovených koridorech pro volně žijící živočichy a planě rostoucí rostliny,
- zvyšování účinnosti využívání vody v zemědělství,
- zavádění opatření na zvyšování kvality vody a půdy.

ENRF podporuje rybáře v přechodu k environmentálně udržitelnému rybolovu. Tím se zajišťuje rovnováha mezi rybolovnou kapacitou a dostupnými rybářskými zdroji a napomáhá se zabránění nežádoucím úlovkům. Fond investuje do ekoinovací, které snižují dopad rybářství a akvakultury na životní prostředí. Prostředky jsou též k dispozici na projekty akvakultury, které prokazují vysokou úroveň ochrany životního prostředí a poskytují environmentální služby. ENRF podporuje lepší dodržování pravidel společné rybářské politiky, lepší kontrolu rybolovu a lepší přísun vědeckých dat a pokrytí vědeckými daty pro posuzování biologického stavu rybích populací. Kromě toho podporuje rámcovou směrnici o strategii pro mořské prostředí ve snaze o dosažení „dobrého stavu prostředí“ pro všechny námořní vody EU do roku 2020.

ESF může k tomuto tematickému cíli doplnit lepší vzdělávání a odbornou přípravu vědců, studentů, učitelů a nezaměstnaných, směřující ke zlepšení jejich dovedností a kvalifikací v oblasti životního prostředí. ESF může pomoci vytvářet nová pracovní místa v sektoru životního prostředí a cestovního ruchu. **EZFRV** a **ENRF** mají též další zdroje financování pro rozvoj sektorových dovedností v zemědělství a rybářství.

OCHRANA ZELENÉHO PÁSU KO- LEM VITORIE

Zelený pás ve španělské Vitorii se-
stává ze skupiny parků a oblastí vy-
soké ekologické hodnoty, které mě-
sto obklopuje. Pás působí jako nárazní-
kové pásmo, tzv. „zelené plíce“ mezi
městskou oblastí a okolním venkov-
ským prostředím. Projekt poskytuje
řešení pro obnovu a ochranu poško-
zených oblastí vysoké ekologické
hodnoty a pomáhá naplňovat po-
ptávku veřejnosti po venkovních re-
kreačních možnostech.

Iniciativa posiluje dovednosti v oblasti
biodiverzity a vytváří pracovní místa
poskytováním výcvikových kurzů pro
údržbu zelených ploch, ekologické
zahradnické postupy a krajinné
programy pro dlouhodobě nezaměst-
nané. Kromě prostředků z FS má pro-
jekt podporu ESF pro programy vý-
cviku a výzkumu, jejichž cílem je
účinná správa zeleného pásu.

► **Další informace** [o zeleném pásu
Vitorie](#)

TC 6 A DALŠÍ NÁSTROJE EU

ESIF a **podprogram pro životní pro-
středí v rámci programu LIFE** se vzá-
jemně doplňují, protože jejich priority ve
vztahu k životnímu prostředí a účinnému
využívání zdrojů jsou si vzájemně po-
dobné. Podprogram pro životní prostředí
programu LIFE podporuje projekty v ob-
lasti životního prostředí a účinného vyu-
žívání zdrojů, přírody a biodiverzity,
stejně jako správy životního prostředí a
environmentálních informací.

EFRR, FS a LIFE v rámci priority „životní
prostředí a účinné využívání zdrojů“ mo-
hou podporovat investice do odpadového
hospodářství a vodohospodářství, kde
podporují účinné využívání zdrojů. Podob-
ně mohou spolufinancovat projekty, které
chrání biodiverzitu a přírodní dědictví.

Projekty mohou kombinovat tyto dva
zdroje financování pomocí paralelních
projektů v konkrétní lokalitě financova-
ných z programu LIFE. Dále uvádíme
několik příkladů projektů programu LIFE,
v nichž byla využita kombinace vzájem-
ně se doplňujících fondů.

VZPOMÍNKY NA LAPONSKO

Projekt realizovaný v centrálním La-
ponsku pomohl podpořit ekologický
cestovní ruch a rekreační činnosti v
pěti největších chráněných oblastech
regionu. Projekt spojil financování z
programu LIFE+ a EFRR z a účelem
výstavby nezbytné turistické infra-
struktury, například stezek a pozor-
vatelen ptáků. Tento způsob kombina-
ce financování využily i další projekty.

► **Dalším příkladem je projekt**
[BirdLife](#) realizovaný ve Slovinsku.

ZVYŠOVÁNÍ STAVU RYSA IBER- SKÉHO V ANDALUSII

Počáteční projekt programu LIFE+,
který realizovala regionální samosprá-
va v Andalusii, pomohl určit optimální
způsob provádění plánu obnovy stavu
rysa iberského. Následný projekt pro-
gramu LIFE+ realizoval řadu koordi-
novaných ochranných opatření, mezi
která patřila následující:

- zvyšování množství přírodní kořisti
a zlepšování konektivity mezi sta-
novišti,
- nové zavádění a monitorování rysů
do pečlivě zvolených lokalit,
- řešení problémů v oblastech „čer-
ných skvrn“, kde rizika a hrozby
pro tento druh dosahovaly obzvlášť
vysoké míry,
- organizace kampaní pro zvyšování
povědomí, aby místní obyvatelé i
návštěvníci lépe ochranu rysa po-
chopili.

EZFRV poskytl financování na průběžné práce správy stanovišť prostřednictvím plateb osobám, které půdu využívají a jejichž úkolem bylo zajistit, aby tato půda byla pro rysy „příznivá“.

Kromě toho spolufinancoval EFRR ochranná opatření s významným dopadem, včetně vytvoření důležitých center pro chov v zajetí a zařízení pro návštěvníky.

V důsledku tohoto integrovaného modelu financování je rys iberský, vychovaný v centrech zbudovaných z prostředků EFRR, v bezpečí a klidný ve svých nových stanovištích, a proto jeho stavy utěšeně rostou. Je to výsledkem počátečních prací v rámci programu LIFE a stálých vstupů z EZFRV.

► **Další informace** o [projektu rysa iberského v programu LIFE](#)

OCHRANA PODMOŘSKÝCH STANOVISŤ V ANDALUSII

Podmořské louky posidonie mořské v Andalusii představují jedinečný ekosystém, který zlepšuje kvalitu vzduchu, chrání pobřeží před erozí a je domovem velkého množství rybích populací. Toto stanoviště se též vyznačuje přírodní krásou a láká velké množství turistů. Tento ekosystém však ohrožuje znečištění, kotvení člunů, neřízený rybolov vlečnými sítěmi i místní rybolov, stejně jako rostoucí výskyt exotických invazivních druhů. Hlavním cílem tohoto environmentálního projektu v programu LIFE+ bylo zlepšení ochrany luk posidonie mořské.

Tento projekt programu LIFE+ získal též doplňkovou finanční podporu z ERF. Ta byla určena na výstavbu umělých útesů a hraniční bóje vymežující tuto oblast.

Kromě toho díky zvyšování povědomí pomáhají každoročně desítky dobrovolníků kontrolovat zdravotní stav tohoto významného a ohroženého ekosystému Středozemního moře.

► **Další informace** o [loukách posidonie mořské](#)

Společenská výzva „Ochrana klimatu, životní prostředí, účinné využívání zdrojů, suroviny“ v rámci **programu Horizont 2020** usiluje o dosažení ekonomiky a společnosti účinně využívající zdroje a odolné vůči změně klimatu. V zájmu plnění potřeb stále rostoucí globální populace též chce chránit a udržitelným způsobem spravovat přírodní zdroje a ekosystémy a dosáhnout udržitelných dodávek a využívání surovin.

Opatření v rámci tohoto pracovního programu řeší mezery ve znalostech, které je třeba zaplnit, abychom mohli porozumět změnám prostředí, identifikovat politiky, metody a nástroje, které by mohly co nejúčinnějším způsobem dané problémy řešit, a podpořit inovátory a podniky k uvádění „zelených“ řešení na trh.

Projekty by mohly být podpořeny například společně s prostředky ESIF na financování infrastruktury odpadového hospodářství.

Styčné body existují i s programem **Kreativní Evropa** v rámci přeshraničních programů Evropské územní spolupráce. EFRR¹⁵ a FS podporují projekty, které opatrují, chrání a rozvíjejí přírodní a kulturní dědictví. Opatření by mohla zahrnovat rekonstrukce kulturních budov, iniciativy v oblasti cestovního ruchu a vzdělávací projekty.

Granty programu Kreativní Evropa by mohly být potenciálně využívány pro financování různých nadnárodních projektů a projektů spolupráce. Níže uvádíme dva příklady projektů financovaných z EFRR v rámci přeshraničního programu spolupráce jižní Baltského moře. Tyto příklady ukazují, že takové financování může pro regiony znamenat skutečnou přidanou hodnotu.

PODPORA KULTURNÍHO DĚDICTVÍ VE PROSPĚCH REGIONŮ

Čtyři regiony v jižní části Baltského moře – Bornholm v Dánsku, Rügen v Německu, Świnoujście v Polsku a jihovýchodní Skåne ve Švédsku – jsou hraničními oblastmi bohatými na přírodní krásy a kulturní dědictví. V důsledku demokratického vývoje ve východní a střední Evropě a také proto, že jsou si regiony natolik blízké geograficky, dávalo smysl, aby tyto čtyři regiony spolupracovaly v zájmu dosažení společných cílů. Projekt Four Corners Heritage, který byl financován z programu jižního Baltského moře, podporoval každý region jako jednu samostatnou destinaci. Propagace byla založena na zdůraz-

nění mnoha archeologických pokladů a historických událostí, díky kterým se stal tento region tak fascinujícím místem k návštěvě i životu. Prostřednictvím vybudování profesionální sítě a navázání úzké spolupráce byly vyvinuty a úspěšně realizovány společné kulturní, turistické, komunikační a infrastrukturní projekty, které znamenaly přínos pro celou tuto oblast. Projektu se nakonec podařilo čtyři zapojené regiony situovat do pozice destinací, které nesmíte minout, když výrazně zlepšil jejich viditelnost v mezinárodním měřítku.

Další iniciativou financovanou v rámci programu pro jižní oblast Baltského moře je projekt SeaSide. Projekt, do něhož jsou zapojeny pobřežní oblasti Dánska, Litvy, Německa, Polska a Švédska, využívá společné námořní kulturní dědictví, které tyto regiony spojuje.

V rámci projektu proběhly různé festivaly s námořní tematikou, na kterých bylo představeno společné námořní kulturní dědictví těchto regionů, které je chráněno v jeho pobřežních městech. S těmito festivaly byla spojena iniciativa „Baltic Sail“, která nabízela výlety lodí mezi polským Gdaňskem, litevskou *ėdaij* švédskou Karlskronou, dánským Nytedem a německými městy Rostock a Sassnitz. Tyto výlety byly propagovány na mezinárodních trzích a výrazně zvýšily počty turistů přijíždějících do regionu. Další oblíbenou atrakcí stala společná výstava námořního kulturního dědictví jednotlivých regionů. Celkově se projektu SeaSide podařilo postavit region v jižní části Baltského moře do pozice významné turistické destinace, jak doma, tak v zahraničí.

15 Investice do rekonstrukcí historických budov kulturního dědictví spadají mezi prioritu EFRR, pouze pokud tvoří součást celkové strategie hospodářského rozvoje a přináší přímé socio-ekonomické přínosy pro dané území (např.: pozitivní dopad na cestovní ruch případně na řemeslné a tradiční průmyslové sektory), případně pro znevýhodněnou komunitu.

4.7. TC 7: Podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových síťových infrastrukturách

Transevropské dopravní sítě (TEN-T) představují plánovanou soustavu silničních, železničních, vzdušných vodních dopravních sítí v Evropě. Od ledna 2014 má **EU novou politiku dopravní infrastruktury, která spojuje celý kontinent**. Tato politika uzavírá mezery mezi dopravními sítěmi členských států, odstraňuje bariéry, které stále brání plynulému fungování vnitřního trhu, a překonává technické překážky, jako jsou současné nekompatibilní standardy železniční dopravy. Také podporuje a posiluje hladce fungující dopravní řetězce pro osobní i nákladní dopravu s využitím technologií.

TC 7 A FONDY ESIF

EFRR a **FS** podporují různé investice do sítě TEN-T, včetně následujících témat:

- připojování sekundárních a terciárních uzlů k TEN-T,
- dopravní systémy šetrné k životnímu prostředí,
- interoperabilní železniční systémy,
- inteligentní energetické rozvodné, skladovací a přenosové systémy.

EZFRV doplňuje investice prováděné z EFRR a FS do hlavních sítí TEN-T podporou lokální a/nebo venkovské dopravní infrastruktury a dále dopravních služeb ve venkovských oblastech. V zemědělství je též možné podporovat inovativní nízkouhlíkové a energeticky úsporné dopravní technologie.

TC 7 A DALŠÍ NÁSTROJE EU

Složka programu Horizont 2020 nazvaná [inteligentní, ekologická a integrovaná doprava](#) disponuje rozpočtem 6,3 miliardy EUR, s jehož pomocí pomáhá rozvíjet energeticky úsporné dopravní systémy, které respektují životní prostředí.

[CEF Transport](#) disponuje částkou 26,25 miliardy EUR, která bude poskytnuta na spolufinancování projektů TEN-T. CEF financuje projekty „společného zájmu“, například infrastrukturní projekty s přidanou hodnotou pro EU.

CEF doplňuje fondy **EFRR**, **FS** a **EZFRV** a investice z těchto fondů do sítě TEN-T by měly mít přínos pro městské i venkovské oblasti v podobě příležitostí, které velké sítě vytvářejí. Členské státy by proto měly předem definovat, v rámci kterého systému podpory by se měly jednotlivé infrastrukturní projekty TEN-T realizovat. To umožní řádné plánování a účinnou realizaci investičního záměru.

Geografické synergie: CEF se soustředí hlavně na předem stanovené projekty s vysokou přidanou hodnotou pro EU, které vytváří páteřní koridory sítě TEN-T. Investice do těchto důležitých infrastruktur mohou pracovat ruku v ruce s projekty financovanými z EFRR, FS a EZFRV lokalizovanými v jiných částech páteřní sítě TEN-T, stejně jako kdekoli jinde v síti.

Projekty požadující granty CEF pro projekty společného zájmu s vysokou přidanou hodnotou pro EU mohou též žádat o podporu z fondů ESIF. Jsou to například tyto:

- projekty týkající se jiných částí páteřní sítě TEN-T, které nebyly předem určeny v Příloze I k nařízení o CEF,
- projekty týkající se komplexní sítě TEN-T,
- multimodální dopravní uzly připojující sekundární infrastrukturu na síť TEN-T.

ZLEPŠOVÁNÍ ŽELEZNIČNÍHO SPOJENÍ V BALTSKÉM KORIDORU

V páteřním síťovém koridoru Severní moře – Baltské moře by mohl předem určený projekt výstavby nové přímé severojižní železnice spojující Tallinn, Rigu, Kaunas a Varšavu získat financování z CEF. Spojení mezi touto pobaltskou železnicí a hlavním městem Litvy, Vilniusem, bude modernizováno. Protože přípojka Kaunas-Vilnius je též součástí páteřní sítě TEN-T, ale nepředstavuje přeshraniční projekt ani projekt řešící tzv. „úzké hrdlo“, představuje vhodného kandidáta na financování z fondů ESIF.

Pokud jde o **paralelní projekty** ve společné oblasti, je možné rozvoj infrastruktury podporovat z CEF, tzv. „měkké“ činnosti pak podporují fondy ESIF. Paralelně se stavbou či modernizací infrastruktury páteřní sítě, které financuje CEF, je možné využít fondy ESIF pro podporu činností, jejichž cílem je podpořit meziregionální spolupráci zúčastněných subjektů, snížit dopad této infrastruktury na životní prostředí, jako je tomu například u iniciativ čisté nákladní dopravy vyvinutých v regionu Baltského moře.

MODERNIZACE PROJEKTU RAIL BALTICA

Předběžná studie proveditelnosti modernizace přeshraničního projektu Rail Baltica o délce 1 520 km byla financována z FS. V rámci programu INTERREG pomohl EFRR vytvořit regionální síť zúčastněných subjektů a zvyšoval povědomí jak v daném odvětví, tak na veřejnosti. Přeshraniční část – rekonstrukce železnice Tartu-Valga – byla podpořena částkou 10,8 milionu EUR formou grantu CEF (TEN-T).

Hledání inovativních řešení problémů dopravy, například v oblasti městské mobility a logistiky, je obvyklá společenská potřeba. Jde o sféru, kde mnohé regiony a členské státy identifikovaly své konkurenční výhody a potenciální silné stránky v oblasti výzkumu a inovací. Je proto důležité, aby byla přijímána řešení vycházející z inovací, výzkumu a vývoje, která by dokázala problémy dopravy vyřešit.

Pokud je to v ročním pracovním programu považováno za prioritu, může financování z programu **Horizont 2020** pomáhat veřejným orgánům sdružovat požadavky po inovativním zboží a inovativních službách. Může také pomoci s pořízením inovačních řešení před jejich komerčním využíváním, s veřejnou zakázkou na inovační řešení a s často složitými procedurami výběrového řízení.

Program Horizont 2020 může financovat základní i aplikovaný výzkum a vývoj, zatímco EFRR a FS mohou podporovat jejich realizaci.

PROJEKT TIGER SE ZAKOUSL DO LOGISTIKY NÁKLADNÍ PŘEPRAVY

Projekt TIGER financovaný z rámcevého programu FP7 představuje integrovaný projekt spolupráce ve velkém měřítku. Jeho cílem je rozvoj železniční dopravy v nákladních logistických řetězcích. TIGER je zkratka názvu „Transit via Innovative Gateway concepts solving European-intermodal Rail needs“ (Doprava využívající koncepce inovativní brány řešící potřeby Evropy v oblasti intermodální železnice). Projekt řeší čtyři základní problémy evropské dopravy:

- podstatné zvýšení poptávky po nákladní přepravě při nedostatečné infrastruktuře,
- místa vstupu zboží do EU jsou sužována zácpami z důvodu obtíží při přesunu dopravy dále do vnitrozemí,
- situace v oblasti životního prostředí a klimatu vyžaduje udržitelnější mobilitu, podporuje se modální změna,
- stavební náklady a lhůty vedou k tomu, že rozšiřování infrastruktury bude trvat nejméně jedno desetiletí, než se projeví jakékoli výhody, je proto nutné, aby byla ze všech dostupných evropských infrastruktur vytěžena maximální produktivita.

Tyto problémy jsou dále demonstrovány pomocí čtyř pilotních projektů v rámci iniciativy TIGER DEMO, kterou financuje EFRR.

► **Další informace** o projektu [TIGER DEMO](#)

INTELIGENTNÍ ENERGETICKÁ SÍŤ PRO ŽELEZNICI

Projekt Ferro Smart Grid vyvinul první inteligentní síť pro energetické řízení železničního sektoru. Tento projekt integroval vlaky připojené k síti, stejně jako pomocné instalace a elektrická vozidla, a to v zájmu dosažení účinných, bezpečných a udržitelných dodávek elektřiny.

Pro dosažení tohoto cíle byl vyvinut za podpory EFRR zkušební demonstrační prototyp. Sedmý rámcový program pro oblast vědy podpořil následující fázi v projektu MERLIN. V té bylo prokázáno, že jsou integrované řídicí systémy schopny dosáhnout udržitelnějšího a optimalizovanějšího využití energie ve všech evropských systémech elektrických železnic.

► **Další informace** o projektu [Ferro Smart Grid](#)

4.8. TC 8: Podpora udržitelné a kvalitní zaměstnanosti a mobility pracovních sil

Řešení otázky nezaměstnanosti a sociálních důsledků nedávné finanční krize představuje významnou prioritu. Zvýšení odolnosti trhu práce a investování do lidského kapitálu představuje velmi důležité činnosti, které pomáhají firmám přijímat pracovníky, přizpůsobovat se a umožňují většímu počtu pracovníků zůstat aktivní a pracovat. Současně by členské státy měly dělat více pro zlepšení zaměstnatelnosti dlouhodobě nezaměstnaných osob, stejně jako příslušníků starší a mladší generace.

V rámci strategie Evropa 2020 souhlasila s tím, že cílem je dosažení 75% míry zaměstnanosti žen a mužů do roku 2020. **Agenda New Skills for New Jobs** je jednou z mnoha iniciativ Komise, které EU pomáhají přibližovat se k cílové míře zaměstnanosti stanovené pro rok 2020. Tato agenda představuje soubor konkrétních opatření, která zavedou reformy pro vyšší flexibilitu a jistotu na trhu prá-

ce, vybaví pracovníky správnými dovednostmi pro pracovní místa současnosti i budoucnosti, zlepší kvalitu pracovních míst, zajistí lepší pracovní podmínky a posílí vytváření pracovních míst.

TC 8 A FONDY ESIF

V rámci tohoto tematického cíle by se měly členské státy zaměřit na dosažení svých národních cílových hodnot zaměstnanosti. K podpoře příslušných politik mohou využívat **ESF**.

Opatření podporovaná ESF cílí na udržitelnou integraci do zaměstnanosti formou aktivního začleňování a dále na profesní a geografickou mobilitu. Úspěšné projekty též využívají sítě zaměstnavatelů a vzdělávací sítě, stejně jako rozvoj místních iniciativ zaměstnanosti. Realizace záruk pro mladé vyžaduje intenzivní spolupráci se sociálními partnery, služby zaměřenými na podporu zaměstnanosti a subjekty působícími na poli vzdělávání a odborné přípravy. Klíčem je spolupráce se zaměstnavateli, kteří poskytují mladým pracovní místa v rámci výuky.

Školení, semináře a poradenství může též financovat **EZFRV**. Podpora může pokrývat krátkodobé výměny zaměřené na řízení zemědělských podniků a lesů, stejně jako návštěvy zemědělských podniků a lesů. Pomáhá lidem pracujícím v zemědělství, potravinářství a lesnictví, stejně jako MSP působícím ve venkovských oblastech. Navíc pomáhá rozvíjet kvalifikovanou pracovní sílu a zvyšuje kvalitu zaměstnanosti. EZFRV také napomáhá vstupu mladých lidí do zemědělského sektoru prostřednictvím různých programů pro podporu mladých zemědělců.

Zvyšování zaměstnanosti a územní soudržnosti je prioritou **ENRF** a probíhá formou komunitně vedeného místního rozvoje. Celkového cíle, kterým je hospodářský růst, je dosahováno pomocí sociálního začleňování, tvorbou pracovních míst, podporou zaměstnavatelů a mobility pracovní síly v pobřežních oblastech a ve vnitrozemských komunitách.

EFRR pomáhá podnikatelským inkubátorům a poskytuje investiční podporu osobám samostatně výdělečně činným a mikropodnikům. Podporuje také růst příznivý pro zaměstnanost rozvojem upadávajících průmyslových regionů a zlepšováním dostupnosti klíčových přírodních a kulturních zdrojů.

Podpora může rovněž zahrnovat iniciativy místního rozvoje a pomoc pro struktury poskytující sousedské služby s cílem tvorby pracovních míst, pokud se tak děje mimo nařízení o ESF, č. 1304/2013¹⁶.

A nakonec je zde Evropská územní spolupráce (EÚS), která podporuje udržitelnou a kvalitní zaměstnanost, mobilitu pracovních sil, přeshraniční mobilitu, společné místní iniciativy v oblasti zaměstnanosti, informační a poradenské služby a společný výcvik.

STŘEDISKO SOCIÁLNÍ DENNÍ PÉČE „ZIEDUGRAVAS“

Financování z EFRR a ESF pomohlo budovat středisko sociální denní péče „Ziedugrivas“ v lotyšském regionu Skrīveru. Středisko poskytuje dočasnou sociální péči a služby alternativní péče postiženým lidem v tomto regionu. Činnosti se zaměřují na rozvoj sociálních dovedností, učení a volnočasové služby.

Financování z EFRR bylo použito pro rekonstrukci budovy, v níž se středisko nachází. Práce zahrnovaly zajištění přístupnosti střediska pro osoby s postižením. Za tím účelem byl instalován výtah a dále byla postavena vstupní rampa. Dále bylo instalováno další důležité zařízení umožňující bezproblémový každodenní provoz.

Financování z ESF zlepšilo zaměstnatelnost a integraci různých skupin. Patří mezi ně:

- osoby s postižením,
- lidé v důchodu,
- velké rodiny a rodiny s jedním rodičem,
- děti se závislostmi a/nebo podrobované násilí,
- lidé bez základních dovedností pro zaměstnanost a/nebo sociálních dovedností.

V rámci tohoto projektu byl vytvořen program sociální rehabilitace, který zahrnuje služby domácí péče. Též bylo nabízeno školení sociálním pracovníkům.

Ke konci roku 2013 využívalo služby střediska pravidelně 162 osob. Další 523 osob pak alespoň krátkodobě využilo vylepšený program sociální rehabilitace

FINANCOVÁNÍ DVOU PEČOVATELSKÝCH STŘEDISEK V IRSKU

Dětské jesle Obair Community Crèche v obci Newmarket-on-Fergus v hrabství Clare obdržely podporu jak z EFRR, tak z ESF, a to v rámci regionálního operačního programu jih a východ v období 2000–2006.

Financování bylo využito na zavedení programu kapitálových investic a na výplatu mezd pracovníkům.

16 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1304/2013

Dětské jesle mají tři místnosti, v nichž probíhá péče o děti ve věku od tří měsíců do šesti let. Jesle Obair Community Crèche jsou neziskovou organizací, která poskytuje cenově nenáročnou, dostupnou a kvalitní a bezpečnou službu péče o děti v obci Newmarket-on-Fergus, včetně okolních oblastí.

Z regionálního operačního programu jih a východ získalo podporu i středisko Knockanrawley Resource Centre v Tipperary, též za podpory EFRR a ESF. Financování bylo využito na zavedení programu kapitálových investic a na podporu personálních nákladů.

TC 8 A DALŠÍ NÁSTROJE EU

V zájmu vyšší přidané hodnoty a dopadu by měly být rozvíjeny synergie mezi **programem EU pro zaměstnanost a sociální inovace (EaSI)** a ESF a dalšími programy EU v konkrétních oblastech, kterých se týkají tři osy programu EaSI:

- modernizace politiky zaměstnanosti a sociální politiky pomocí [osy PROGRESS](#),
- mobilita pracovních míst prostřednictvím [osy EURES](#),
- přístup k mikrofinancování a sociálnímu podnikání pomocí [osy mikrofinance a sociální podnikání](#).

Prostřednictvím osy PROGRESS podporuje program EaSI inovace v oblasti sociální politiky a politiky trhu práce, které poskytují inovativní odpovědi na sociální potřeby na národní úrovni. Tato osa také pomáhá měřit proveditelnost pracovních a sociálních inovací před jejich replikací ve větším měřítku. Další informace naleznete na [webových stránkách EaSI](#).

Erasmus+ pomáhá vybavit studenty na všech úrovních příslušnými dovednostmi a kompetencemi a umožnit přechod ze

školy do práce. Nabízí příležitosti pro studenty, učitele, pracovníky i dobrovolníky strávit určité období v zahraničí za účelem zvýšení dovedností a zaměstnatelnosti.

Mezi cíle programu Erasmus+ patří:

- zlepšování dovedností a kompetencí prostřednictvím nadnárodní mobility učitelů i studentů,
- posilování spolupráce ve vzdělávání, odborné přípravě a v oblasti práce s mládeží, podporou partnerství mezi vzdělávacími institucemi, veřejnými orgány, podniky i mládežnickými organizacemi,
- podpora pro reformy politiky prostřednictvím vývoje znalostí, transparentnosti a nástrojů pro uznávání, experimentů v oblasti politiky a podpory pro různé zainteresované organizace.

► Další informace o programu [Erasmus+](#)

Cíl 3 **programu EU pro oblast zdraví** se zaměřuje na inovativní, účinné a udržitelné systémy zdravotnictví.

Fondy ESIF mohou škálovat činnosti vypracované v rámci programů **EaSI**, **Erasmus+** a **programu EU pro oblast zdraví** na základě sekvenčního kombinování financování. Využití kombinace fondů v rámci téhož projektu však možné není.

Azylový, migrační a integrační fond (AMIF) pomáhá lépe řídit migraci na základě nabízení podpory orgánům zabývajícím se migrací v jednotlivých členských státech, a to v souladu s jejich sociálními a ekonomickými potřebami. Fond také podporuje účinnou integraci osob ze třetích zemí. Fondy ESIF mohou také podporovat integraci osob ze třetích zemí na trhu práce.

► Další informace o [azylovém, migračním a integračním fondu](#)

4.9. TC 9: Podpora sociálního začleňování, boj proti chudobě a jakékoli diskriminaci

© Shutterstock

Evropská platforma pro boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení je jednou ze sedmi stěžejních iniciativ strategie Evropa 2020 pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění. Platforma je navržena tak, aby do roku 2020 pomohla členským státům pozdvihnout 20 milionů lidí z chudoby a sociálního vyloučení.

Systémy sociální ochrany musí bojovat proti účinkům hospodářské krize, podporovat sociální začleňování a předcházet chudobě pomocí:

- přijímání strategií začleňování,
- poskytování účinné a adekvátní podpory příjmů,
- zavádění metod boje proti chudobě, včetně chudoby dětí,
- zajištění širokého přístupu k dostupným a kvalitním službám, například službám sociálním a zdravotnickým,

péči o děti, bydlení a dodávkám energií,

- posilování propojení mezi sociální pomocí a aktivačními opatřeními na základě poskytování personalizovanějších služeb,
- zvyšování akceptace nabízených služeb.

TC 9 A FONDY ESIF

Pro tento TC je vyhrazeno 20 % rozpočtu **ESF** na národní úrovni.

Fond bude podporovat politiky aktivního začleňování zajišťující lepší koordinaci mezi vzdělávací politikou, politikou dávek a politikou trhu práce. Tím se zajistí sociální soudržnost pro nejvíce znevýhodněné osoby a nezaměstnaným se pomůže dostat se zpět do práce.

Složku podpory příjmů v rámci strategie aktivního začleňování by měl financovat ESF. Tato složka by měla představovat pouze dočasné opatření, které vytváří cestu pro vznik pracovního místa. Programy zaměstnanosti ve veřejném sektoru je možné podporovat pouze coby přechodné opatření, jehož cílem je poskytnout lidem nezbytné dovednosti, kompetence a kvalifikace pro opětovnou integraci na trhu práce.

Členské státy mohou při navrhování a provádění integrovaných strategií využít takzvané mapy chudoby, což jim umožní podporovat nejvíce znevýhodněné oblasti a skupiny, jako jsou například Romové. Integrace marginalizovaných komunit však může zahrnovat i komunitně vedený místní rozvoj (CLLD). V zájmu zvýšení účinnosti opatření ESF cílených na zlepšování přístupu k dostupným, udržitelným a kvalitním sociálním a zdravotnickým službám by měly být využity investice z fondů ESIF do sociální a zdravotní infrastruktury v méně rozvinutých regionech a na venkově.

EZFRV přispívá k tomuto TC zaměřením na sociální začleňování pomocí cílených opatření. Tato opatření mohou zahrnovat investice do základních služeb a infrastruktury, například péči o děti, e-inclusion (elektronické začleňování), koncepce místního rozvoje, partnerství a investice zahrnující různé sociální služby.

Další podpora se nabízí formou pomoci pro nově zakládané podniky, která pomáhá vznikat malým zemědělským podnikům, čímž umožňuje, aby se drobní zemědělci nedostali do pasti chudoby. EZFRV také podporuje programy přímých plateb v rámci SZP, které také hrají významnou úlohu při boji proti chudobě v zemědělství.

EFRR podporuje investice do zdravotní a sociální infrastruktury. Tyto investice podporují národní, regionální i místní rozvoj, snižují nerovnosti v přístupu k adekvátním zdravotnickým službám, podporují sociální začleňování lepším přístupem k sociálním, kulturním a rekreačním službám a pomáhají uskutečnit přechod od institucionálních služeb ke komunitním službám.

Tyto prostředky také napomáhají regeneraci zanedbaných komunit. Také jsou důležité pro úspěch strategií komunitně vedeného místního rozvoje.

V rámci přeshraniční spolupráce se nabízí podpora z EÚS napomáhající sociálnímu začleňování, boji proti chudobě a eliminaci různých forem diskriminace. Přeshraniční program PEACE navíc pomáhá prosazovat sociální a ekonomickou stabilitu pomocí opatření, která cílí na podporu soudržnosti mezi komunitami.

TŘI PROJEKTY TÝKAJÍCÍ SE SOCIÁLNÍHO VYLOUČENÍ V ČESKÉ REPUBLICCE

V Mostě v České republice byly realizovány tři projekty zaměřené na boj proti sociálnímu vyloučení. Všechny tři projekty jsou realizovány v městské čtvrti Chanov a jsou vzájemně propojené. Chanov je znám vysokou mírou nezaměstnanosti, nízkým standardem bydlení a drobnou kriminalitou. Počet obyvatel městské čtvrti dosahuje 1 500, 90 % z nich jsou Romové. Projekty jsou následující:

- Program pro integraci sociálně vyloučených osob – příspěvek ESF ve výši 900 000 EUR.
- Centrum pro mládež, příspěvek z EFRR ve výši 400 000 EUR.
- Multifunkční centrum, příspěvek z EFRR ve výši 700 000 EUR.

Všechny tři projekty poskytují poradenské služby místním obyvatelům v různých oblastech, včetně školství, zaměstnanosti, rodinného života a volnočasových aktivit.

Všechny tři projekty zkrátka poskytují místním obyvatelům prostor pro získání dovedností v oblasti IT, sportování a studium. Všechny projekty spolupracují s úřadem práce, školicími středisky, místními školami a organizacemi poskytujícími odbornou přípravu.

PROGRAM PRO NEJMÉNĚ ROZ- VINUTÉ MIKROREGIONY (LDMR – LEAST DEVELOPED MICRO- REGIONS PROGRAMME)

Program LDMR je experimentální a v tomto případě zahrnoval použití různých finančních nástrojů EU pro podporu hospodářského a sociálního rozvoje ve vybraném počtu maďarských regionů. Územní přístup byl kombinován s plánováním na základě zdrojů, za účasti místních komunit a orgánů, které mezi sebou vzájemně rozhodovaly, jaké projekty se v regionu mají realizovat. Jejich práci napomáhali externí odborníci. Konečné rozhodovací pravomoci však zůstaly v rukou mikroregionů.

Program LDMR byl spolufinancován EFRR a ESF.

PROJEKT SPRÁVY ČTVRTÍ V BER- LÍNĚ

Zavedení rad městských čtvrtí v zanedbaných okrcích Berlína umožnilo místním obyvatelům rozhodovat, jaké projekty pro zlepšení životních podmínek v městské čtvrti by měly být financovány. V reakci na sociální segregaci a další sociální problémy v některých oblastech Berlína po jeho sjednocení zavedly v roce 1999 městské orgány tzv. strategii správy čtvrtí. Po více než desetiletí fungovala jako cenný nástroj pro posilování „sociálně integrovaného města“ Berlína.

Tyto oblasti trpěly prokazatelným zanedbáním veřejného prostoru, nezaměstnaností, závislostí na státní podpoře a nedostatečnou sociální a etnickou integrací.

Cílem programu Neighbourhood Management Berlin (NMB) podpořeného EU bylo změnit tuto situaci, vytvořit čtvrti solidarity, s rovnými příležitostmi k rozvoji pro čtvrt samotnou i její obyvatele.

Klíčovými partnery projektu byli místní obyvatelé, kteří spolupracovali s odborem pro městský rozvoj a životní prostředí při městském zastupitelstvu, s místními úřady a týmy programu Neighbourhood Management. Zásadní roli sehrály také místní subjekty, například bytová družstva, školy, podniky a komunitní centra.

TC 9 A DALŠÍ PROGRAMY EU

Osa PROGRESS a osa Mikrofinance a sociální podnikání programu **EaSI** jsou pro TC 9 zvláště významné.

Různé cíle **programu EU pro oblast zdraví** jsou též považovány za důležité. Patří mezi ně:

- cíl 1: podpora zdraví, předcházení nemocem a vytváření prostředí příznivého pro zdravý životní styl s dodržением zásady zohlednění otázky zdraví ve všech oblastech politiky,
- cíl 3: přispívání k inovativním, efektivním a udržitelným zdravotním systémům,
- cíl 4: zvyšování dostupnosti lepší a bezpečnější zdravotní péče pro občany Unie.

U těchto programů není možné kombinovat fondy v rámci téhož projektu či opatření, ale je možné vytvářet paralelní nebo sekvenční projekty.

4.10. TC 10: Investice do vzdělávání, odborné přípravy pro získání dovedností a do celoživotního vzdělávání

TC 10 A FONDY ESIF

Investice v rámci **ESF** by měly:

- podporovat rovný přístup ke kvalitnímu vzdělávání na všech úrovních,
- restrukturalizovat a modernizovat procesy,
- zlepšit shodu mezi nabídkou dovedností a poptávkou po dovednostech na trhu práce,
- připravit vzdělávací systémy na přechod na nízkouhlíkové hospodářství.
- Úspěšné investice vyžadují partnerství mezi vysokoškolským sektorem, sektorem odborného vzdělávání a přípravy, výzkumem a podniky a trhem práce.

EZFRV přispívá k tomuto TC pomocí:

- podpory odborného výcviku a opatření pro osvojení dovedností, například různých kurzů, seminářů a poradenství,
- financování demonstračních činností a informačních opatření ve prospěch osob pracujících v zemědělství, potravinářství a lesnictví, správců území a MSP působících ve venkovských oblastech,
- krátkodobých výměn zaměřených na řízení zemědělských podniků a lesů, stejně jako návštěv zemědělských podniků a lesů,
- financování poradenských služeb pro MSP a vzdělávací instituce ve venkovských oblastech.

EFRR může pomoci s rozvojem vzdělávací infrastruktury a infrastruktury pro odbornou přípravu. Vzdělávání, výcvik a odbornou přípravu s cílem získat doved-

ností a celoživotní učení je navíc možné podpořit investicemi z programů Evropské územní spolupráce.

TC 10 A DALŠÍ NÁSTROJE EU

Akce Marie Skłodowska-Curie (MSCA) v rámci programu Horizont 2020 podporuje zaměstnanost v oblasti výzkumu a mobilitu pracovních sil u výzkumníků. Opatření v této oblasti by měla být koordinována s investicemi z ESF.

ESF lze také využít k doplnění financování z programu **Erasmus+** pro odchozí studenty/školitele/učně (KA1) na národní či regionální úrovni. Granty z programu Erasmus+ jsou určeny pro úhradu celé řady výdajů, například cestovného, nákladů na živobytí, knih a vybavy. Není možné použít ESF na doplnění grantů pro individuální příjemce, kteří již dostávají granty z programu Erasmus+. ESF však lze využít pro financování grantů pro účastníky programů Erasmus+ označované jako „Zero-EU-mobility“, kteří nejsou příjemci grantů Erasmus+, ale docházejí do institucí, které jsou zapojeny do programu Erasmus+ a dostávají prostředky na správu.

ESF lze také využít k přípravě fondů, k financování doplňkových či přímo souvisejících činností v partnerských institucích zapojených do programu Erasmus+ v rámci **strategických aliancí / vědomostních aliancí / aliancí sektorových dovedností** (KA2). ESF lze využívat pro šíření činností původně vyvinutých v rámci podpory politiky z programu Erasmus+ ve větším měřítku (KA3).

Ve všech těchto scénářích je třeba, aby financování probíhalo sekvenčně, paralelně nebo alternativně. Kombinace fondů v rámci téhož projektu možná není.

Cíl 3 **programu EU pro oblast zdraví** se zaměřuje na inovativní, účinné a udržitelné systémy zdravotnictví a zahrnuje i opatření v oblasti vzdělávání a výcviku pracovníků ve zdravotnictví.

4.11. TC 11: Posilování institucionálních kapacit veřejných orgánů a zúčastněných stran a efektivní práce orgánů veřejné správy

Kvalita veřejné správy má přímý vliv na ekonomické prostředí a je proto zásadně důležitá pro stimulaci produktivity, konkurenceschopnosti a růstu. Modernizace veřejných institucí byla proto zařazena mezi klíčové priority EU pro úspěšnou implementaci strategie Evropa 2020.

Vytváření institucionální kapacity v administrativě a soudnictví je podporováno z ESF a EFRR s cílem vytvářet instituce, které jsou:

- stabilní a předvídatelné,
- dostatečně flexibilní, aby dokázaly reagovat na četné společenské výzvy,
- otevřené dialogu s veřejností,
- schopné zavádět nová řešení politiky a poskytovat lepší služby.

Investice do lidského kapitálu ve veřejném sektoru je orientována směrem k efektivnějším organizačním procesům, modernímu řízení a zajištění motivace a kvalifikace pro pracovníky veřejných institucí a úředníky.

TC 11 A FONDY ESIF

Podpora z **ESF** by se měla zaměřovat na horizontální reformy s cílem podporovat řádnou správu. Mezi hlavní opatření mohou patřit:

- rozvoj dovedností na všech úrovních profesionální hierarchie,
- modernizace a optimalizace interních procesů veřejných institucí a služeb,
- lepší formulace a provádění politik,
- zlepšování interakce mezi institucemi a zúčastněnými subjekty,
- zlepšování poskytování a kvality služeb,
- vývoj vhodných organizačních struktur,
- zavádění strategií a politiky lidských zdrojů,
- vývoj informačních a technických zdrojů.

Tento typ podpory je k dispozici pouze v členských státech, v nichž se nachází nejméně jeden méně rozvinutý region, nebo v členských státech, které jsou způsobilé obdržet podporu z fondu soudržnosti.

ESF kromě toho podporuje vytváření kapacity ve všech typech regionů pomocí:

- zvyšování kapacity zúčastněných subjektů, například sociálních partnerů a nevládních organizací,
- vývoje sektorových a územních dohod v doménách zaměstnanosti, sociálního začleňování, zdravotnictví a školství, a to na všech územních úrovních.

Podpora z **EFRR** a **FS** je k dispozici veřejným institucím, sociálním partnerům a nevládním organizacím pro účely:

- posilování institucionální kapacity a účinnosti veřejné správy a veřejných služeb souvisejících s realizací EFRR a FS,
- podpory a doplňování opatření ESF, včetně (kde je to nutné) poskytování výbavy a infrastruktury pro podporu modernizace veřejných služeb v oblastech jako politika zaměstnanosti, vzdělávání, zdravotní politika, sociální politika či cla,
- administrativní kapacity související s Evropskou územní spoluprací (pouze EFRR).

TC 11 A DALŠÍ NÁSTROJE EU

Program spravedlnost¹⁷ podporuje spolupráci v oblasti soudnictví v občanskoprávních i trestních věcech, pomáhá školit soudce, státní zástupce i další profesionály působící v právní oblasti a podporuje opatření EU pro boj proti drogám. Program pomáhá zajistit lepší přístup ke spravedlnosti lidem i podnikům v Evropě.

Program se provádí prostřednictvím analytických činností, přípravy pokynů a zpráv, konferencí, činností výcviku, různých forem vzájemného učení a spolupráce, vývoje a údržby systémů a nástrojů, včetně dalšího rozvoje evropského portálu e-justice. Rozpočet programu činí 378 milionů EUR.

Program řídí Evropská komise prostřednictvím výzev k předkládání návrhů. Účast je otevřená všem orgánům a právním subjektům. Subjekty orientované na dosahování zisku mohou žádat společně s neziskovými či veřejnými organizacemi.

► **Další informace o programu Spravedlnost**

Program práva, rovnost a občanství prosazuje a chrání určitá práva a svobody osob, která lze vyvodit z právních předpisů EU. Prosazuje rovnost žen a mužů, boj proti všem formám diskriminace a boj proti rasismu. Kromě toho se snaží o účinné a důsledné uplatňování nástrojů a politik dle právních předpisů EU v členských státech, podporu přeshraniční spolupráce a vzájemnou výměnu vědomostí.

Podpůrné činnosti zahrnují analytické činnosti, konference, školení, různé formy vzájemného učení a spolupráce, stejně jako podporu pro nevládní organizace při realizaci opatření zajišťujících Evropě přidanou hodnotu a podporu pro členské státy při provádění evropských nástrojů a politik. Rozpočet tohoto programu činí 439 milionů EUR.

Program řídí Evropská komise prostřednictvím výzev k předkládání návrhů. Účast v programu je otevřená všem orgánům a právním subjektům. Subjekty orientované na dosahování zisku mohou žádat společně s neziskovými či veřejnými organizacemi.

► **Další informace o programu Práva, rovnost a občanství**

Program Evropa pro občany¹⁸ se snaží podporovat porozumění EU, její historii a rozmanitosti ze strany občanů. Zaměřuje se také na evropské občanství a zlepšování podmínek občanské a demokratické angažovanosti na základě rozvoje porozumění občanů procesu tvorby politik EU a prosazováním příležitostí. Celkový rozpočet programu činí 185 milionů EUR.

17 [Nařízení \(EU\) č. 1382/2013](#)

18 [Nařízení \(EU\) č. 390/2014](#)

Program řídí Evropská komise prostřednictvím Výkonné agentury pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast. Žádosti v rámci aktuálních výzev k předkládání návrhů mohou předkládat všechny zúčastněné subjekty podporující evropské občanství a integraci, zejména místní a regionální orgány, výbory partnerství, organizace občanské společnosti apod.

► **Další informace o [programu Evropa pro občany](#)**

Program Hercule III¹⁹ se zabývá bojem proti podvodům a dalším nezákonným činnostem, které mají dopad na finanční zájmy EU, včetně boje proti pašování a padělání cigaret. Přispívá k lepší nadnárodní spolupráci a koordinaci na úrovni EU mezi orgány členských států, Komisí a úřadem OLAF. Program poskytuje technickou pomoc orgánům členských států za účelem posílení jejich operační a vyšetřovací kapacity. Také financuje výcvik, konference a semináře pro profesionály činné v oblasti vymáhání práva, v zájmu zlepšení jejich dovedností a umožnění výměny znalostí a doporučovaných postupů.

► **Další informace o [programu Hercule III](#)**

Fond pro vnitřní bezpečnost byl založen za účelem posílení spolupráce policie a boje proti organizovanému zločinu. Mezi jeho hlavní priority patří posilování národních kapacit pro boj proti korupci, ochrana ekonomiky proti infiltraci zločinců a snižování motivace na základě zabavování a konfiskace majetku získaného trestnou činností. Primárními cílovými skupinami jsou orgány zabývající se vymáháním práva a další bezpečnostní složky.

► **Další informace o [Fondy pro vnitřní bezpečnost](#)**

Program Pericles²⁰ financuje výměny, pomoc a výcvik orgánů, bank a dalších subjektů zapojených do boje proti padělání eur, a to jak v eurozóně, tak v zemích EU mimo eurozónu. Cílem programu je zajistit lepší ochranu eurobankovek a mincí v Evropě a na celém světě. Za tím účelem program zajišťuje, aby byla opatření proti padělání stejně účinná v celé EU, a to při současném respektování významných národních tradic a zlepšování spolupráce mezi orgány. Celkový rozpočet, který je k dispozici pro program během aktuálního víceletého finančního rámce, činí 7,3 milionu EUR a realizuje se na základě ročních pracovních programů.

► **Další informace o [programu Pericles](#)**

19 Nařízení (EU) č. 250/2014 – Úř. věst. L84, 20.3.2014, s. 6

20 Nařízení (EU) č. 331/2014 – Úř. věst. L 103, 05.04.2014

5. DALŠÍ UŽITEČNÉ INFORMACE

5.1. Online kontrolní seznam pro příjemce

Kontrolní seznam je k dispozici online, aby pomohl zúžit výběr fondů EU, které mohou být k dispozici pro různé typy investic a různé kategorie příjemců.

5.2. Viditelnost financování z EU

Příjemci fondů EU jsou povinni oznamovat financování z EU v komunikaci. Pro tento účel je třeba využít znak EU a vhodný text uvádějící povahu financování.

[Pokyny](#) nazvané „Používání znaku EU v souvislosti s programy EU: Pokyny pro příjemce a další třetí strany“ celý proces vysvětlují a jsou k dispozici ve všech jazycích EU.

5.3. Financování z EU a Listina základních práv

Operace podpořené z fondů EU musí vyhovovat právním předpisům EU a příslušným vnitrostátním právním předpisům. Rozsáhlý katalog příslušných platných právních předpisů Unie zahrnuje mimo jiné Listinu základních práv, která je právně závazná od přijetí Lisabonské smlouvy.

Vztahuje se na členské státy, když provádějí právní předpisy EU. Je proto důležité, aby příjemci zajistili, že jejich projekty budou realizovány plně v souladu s Listinou základních práv.²¹

21 Další informace o [Listině základních práv](#) a [plný text Listiny](#) naleznete na webových stránkách Komise. Užitečný online nástroj, který umožňuje uživatelům přístup k informacím o základních právech v EU a jejich členských státech, je [Charterpedia](#) Agentury EU pro základní práva.

6. SLOVNÍČEK POJMŮ

AMIF	Azylový, migrační a integrační fond
CEF	Nástroj pro propojení Evropy
CLLD	Komunitně vedený místní rozvoj
COSME	Program pro konkurenceschopnost podniků a malých a středních podniků
DoP	Dohoda o partnerství
EACEA	Výkonná agentura pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast
EaSI	Program pro zaměstnanost a sociální inovace
EASME	Výkonná agentura pro malé a střední podniky
EEN	Síť Enterprise Europe Network
EFG	Nástroj pro financování rozvoje podniků
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
EIB	Evropská investiční banka
EIF	Evropský investiční fond
EIT	Evropský institut inovací a technologií
ENRF	Evropský námořní a rybářský fond
ERC	Evropská výzkumná rada
ESF	Evropský sociální fond
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
EU	Evropská unie
EUR	Euro
EURES	Evropské úřady zprostředkující zaměstnání, evropská síť pracovních míst
EÚS	Evropská územní spolupráce
EUSF	Fond solidarity Evropské unie
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
FNS	Systém oznamování podvodů
FP7	Sedmý rámcový program
FS	Fond soudržnosti
GŘ	Generální ředitelství
H2020	Horizont 2020
HND	Hrubý národní důchod
HTA	Posuzování zdravotnických technologií
IKT	Informační a komunikační technologie
INEA	Výkonná agentura pro inovace a sítě
ITI	Integrované územní investice
KA	Klíčová akce
KIC	Znalostní a inovační komunita

LEITs	Vedoucí postavení v oblasti základních a průmyslových technologií
LGF	Záruky za půjčky
LIFE	'L'Instrument Financier pour l'Environnement' / Finanční nástroj pro životní prostředí
MAS	Místní akční skupina
MERIKA	Akcelerátor výzkumu, inovací a vědomostí týkajících se energie moře
MSCA	Akce Marie Skłodowska-Curie
MSP	Malý a střední podnik
NCFE	Finanční nástroj financování přírodního kapitálu
NCPs	Národní kontaktní osoby
NGO	Nevládní organizace
NPP	Nástroj předvstupní pomoci
OLAF	Evropský úřad pro boj proti podvodům
OP	Operační program
PEACE	Program EU pro mír a usmíření v Severním Irsku a příhraničním regionu Irské republiky
PRV	Program rozvoje venkova
ŘO	Řídicí orgán
SZP	Společná zemědělská politika
TC	Tematický cíl
TEN-T	Transevropská dopravní síť
VaI	Výzkum a inovace
VaV	Výzkum a vývoj
VET	Odborné vzdělávání a příprava

Evropská komise

Pokyny pro příjemce evropských strukturálních a investičních fondů
a souvisejících nástrojů EU

Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie

2014 — 58 s. — 21,0 × 29,7 cm

ISBN 978-92-79-46077-7

doi:10.2776/29245

JAK ZÍSKAT PUBLIKACE EU

Bezplatné publikace:

- na stránkách EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- v zastoupeních a delegacích Evropské unie. Příslušné kontaktní údaje najdete na internetu (<http://ec.europa.eu>), případně zašlete fax na číslo +352 2929-42758.

Placené publikace:

- na stránkách EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Placené předplatné (např. roční vydání *Úředního věstníku Evropské unie a zprávy o případech Soudního dvora Evropské unie*):

- prostřednictvím některého z distributorů Úřadu pro publikace Evropské unie (http://publications.europa.eu/others/agents/index_cs.htm).

